

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

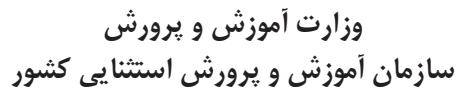

زبان آموزی و جمله سازی

دوم دبستان

(دانش آموزان آسیب دیده ی شنوایی)

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

ISBN 978-964-05-3131-0 شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۳۱۳۱-۰

« امید من به شما دبستانی‌هاست. »

امام خمینی (ره)

باسمه تعالی

« ... و من احیایا فکانما احیا الناس جميعا ... »

(مائده آیه ۳۲)

فرآیند تولید برنامه‌ی درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه‌ی زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک بافت منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سامان‌دهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرآیند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش افزایی، به کارگیری شیوه‌ی تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه مترقیان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در این جا از همه‌ی همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رییس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

- درس اول: زمان حال ۱۱
- درس دوم: کلمه‌های پرسشی "چه چیزی / چه چیزهایی" ۲۵
- درس سوم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی اول شخص مفرد ۳۵
- درس چهارم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی اول شخص جمع ۴۵
- درس پنجم: کلمه‌های پرسشی "چه کسی / چه کسانی" ۵۷
- درس ششم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی دوم شخص مفرد ۶۸
- درس هفتم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی دوم شخص جمع ۷۷
- درس هشتم: فعل‌های مرکب ۸۷
- درس نهم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی سوم شخص مفرد ۱۰۳
- درس دهم: ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی سوم شخص جمع ۱۱۳
- درس یازدهم: فصل‌های بود، بودم و ... / شد، شدم و ۱۲۲
- درس دوازدهم: حرف اضافه‌ی "با" ۱۳۲
- درس سیزدهم: حرف اضافه‌ی "در" ۱۴۵
- درس چهاردهم: کلمه‌ی پرسشی "کجا" ۱۵۵
- درس پانزدهم: حرف اضافه‌ی "به" ۱۶۵
- درس شانزدهم: حرف اضافه‌ی "از" ۱۷۶
- فصل‌های تکمیلی ۱۸۷

مقدمه

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که همزمان با تحول بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز با توجه به چارچوب برنامه‌ی درسی ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی در آموزش و پرورش استثنایی، به نگارش این کتاب پردازیم. امیدواریم که آموزش مناسب این محتوا، زمینه‌ی شکوفایی استعدادها و گسترش توانایی‌های نوآموزان و پرورش و تقویت مهارت‌های زبان شفاهی و نوشتاری دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی میهن اسلامی را، به ویژه در جمله‌سازی و نگارش (انشاء) فراهم سازد و آموزگاران گرامی را در امر تدریس یاری نماید.

برای پیشبرد بهتر فرایند یاددهی - یادگیری و کمک به بهبود روند آموزش این محتوا، توجه آموزگاران گرامی را به نکات زیر جلب می‌کنیم.

■ در تهیه‌ی این کتاب، همچنین انتخاب عناصر زبانی و روند آموزش تلاش بر این بوده است که به روند رشد طبیعی گفتار و زبان و در حد امکان به محتوای آموزشی هر پایه و مطالب کتاب فارسی آن‌ها توجه شود، ولی به دلیل نیازهای ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی، ممکن است مواردی از ناهمخوانی نیز مشاهده گردد.

■ در هر پایه، محتوای کتاب زبان‌آموزی و جمله‌سازی با یک نظم زمانی و اصول توالی محتوا، شامل توالی ساده به مشکل، جزء به کل و عینی به ذهنی، تدوین شده است. آموزش پایه‌ی اول مقدماتی با یادآوری و افزایش خزانه‌ی واژگانی آغاز می‌شود و به جمله‌های دو کلمه‌ای پایان می‌یابد. در پایه‌های بالاتر، گسترش جمله‌ها و عناصر زبانی ادامه پیدا می‌کند، به گونه‌ای که در پایان دوره‌ی ابتدایی، از دانش‌آموزان انتظار می‌رود که به سطح مطلوبی از مهارت‌های زبانی، به ویژه در جمله‌سازی و نگارش، دست یابند.

■ تدریس این کتاب، در جدول ساعات هفتگی، بخشی از زمان درس «زبان و ادبیات فارسی (انشاء)» را به خود اختصاص می‌دهد.

■ دستور زبان فارسی شامل ساخت واژه و جمله (صرف و نحو) بر اساس قواعد زبانی است. در این مجموعه کتاب‌ها، مباحث وابسته به ساخت جمله مورد نظر است، ولی بنابر نیاز، به مباحث ساخت واژه (مانند چگونگی ساخت کلمه‌های جمع) و به مهارت‌هایی همچون دقت، شناخت، تشخیص و کاربرد نیز، توجه کرده‌ایم.

■ خواسته‌ی بنیادی محتوای زبان‌آموزی و جمله‌سازی (راهنمای تدریس و کتاب درسی)، گسترش همه‌ی مهارت‌های زبانی است اما گسترش و پیچیدگی زبان و مهارت‌های وابسته به آن‌ها و آموخته‌های مربوط به سایر درس‌ها ما را بر آن داشت تا مطالب، بنا بر ضرورت و نیاز دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی، به آموزش مهارت‌های نوشتاری (در سطوح فعال نوشتن) گرایش بیشتری داشته باشد، هرچند سایر اجزا و ارکان زبان و مهارت‌های آن نادیده گرفته نشده‌اند.

■ آموزش و یادگیری مهارت‌های زبانی در دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی ممکن است تنها از طریق شنیدن دچار مشکل شود. از این‌رو جهت جبران و رفع مشکل یادگیری بر گفتارخوانی، داشتن تعاملات کلامی / غیرکلامی و ارائه‌ی مطالب آموزشی به شکل عینی و نوشتاری تأکید می‌گردد.

■ همکاران گرامی، سطح توانایی‌ها و نوع روش ارتباط دانش‌آموزان را به هنگام تدریس و ارزشیابی در نظر داشته باشید.

■ همچنین «کتاب معلم (راهنمای تدریس) پایه دوم را برای هر درس مطالعه کنید و تدریس خود را با اهداف، انتظارات، روش‌های تدریس و جدول زمان‌بندی آموزش هر عنوان درسی، مطابقت دهید ضمن آن که از فعالیت‌های پیشنهادی و نکته‌های مربوط به تدریس استفاده نمایید و برای آگاهی از اهداف و اجرای تمرین‌های کتاب درسی از دانستنی‌های کتاب معلم بهره‌مند شوید.

■ برای آشنایی شما همکاران ارجمند، جدول درس‌های پایه‌های دوره‌ی ابتدایی، در کتاب معلم (راهنمای تدریس)، با عناوین درس‌ها تهیه شده است. افزون بر آن، جدول زمان‌بندی دروس پایه‌ی

دوم نیز در آغاز فصل دوم همان کتاب آمده است. این جدول شما را در برنامه‌ریزی دقیق تدریس یاری می‌کند. در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) به آموزگار گرامی توصیه شده است که هر دو گونه‌ی نوشتاری و گفتاری فارسی معیاری را در هنگام آموزش و تدریس به دانش‌آموزان به کار برند و متناسب با سطح توانایی و آسیب‌شنوایی دانش‌آموزان، ایشان را از تفاوت‌های هر دو گونه و بیان گفتاری و نوشتاری مناسب آگاه سازند.

■ در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) و کتاب درسی زبان آموزی و جمله‌سازی پایه‌ی دوم فعالیت‌ها و تمریناتی برای ارتقای مهارت‌های گوش کردن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن، پیش‌بینی شده است. هر دانش‌آموز، به ترتیب قرار گیری فعالیت‌ها و تمرین‌ها، ابتدا می‌شنود (یا گفتارخوانی می‌کند) و درک می‌کند (می‌فهمد) سپس می‌گوید. در مرحله‌ی بعد هر دانش‌آموز با درک خواننداری جمله‌ها تکلیف مربوط را انجام می‌دهد و در انتها با تمرین‌های متنوع نوشتاری می‌تواند خودش نوشتن خود انگیزه داشته باشد.

■ همکاران گرامی، برای تسهیل در روند آموزش از حرکات بدنی و اشاره‌ها، تصاویر بزرگ، تخته‌ی هوشمند، تخته‌ی کلاسی، کارت نوشتاری و ... استفاده کنید.

هدف و انتظارات از تألیف هر درس برای آموزگاران، در این قسمت آمده است. چگونگی اجرای یک فرایند یاددهی - یادگیری به شکل عملی (مجسم) در کلاس در قسمت بازی کنید و بیاموزید مطابق با کتاب معلّم (راهنمای تدریس)، آورده شده است.

نحوه‌ی اجرای تمرین «بیند، بشنود و بگوید» در این قسمت‌ها شرح داده شده است. در این قسمت نکته‌هایی که باید در انجام دادن تمرین توسط دانش‌آموزان مورد توجه همکاران عزیز قرار بگیرد آمده است.

در بیشتر دروس، نکات و راهکارهایی ارائه شده است که والدین ارجمند می‌توانند با به کارگیری آن‌ها به گسترش و تثبیت مهارت‌های آموخته شده کمک کنند. مهارت‌ها در شرایط و

موقعیت‌های طبیعی تکرار و تمرین می‌شوند و بهتر است در همه‌ی مراحل با آموزگاران تبادل نظر صورت گیرد.

■ ارزشیابی این درس، که توصیفی است، فرصت مناسبی برای شناسایی دقیق توانایی و استعداد های فراگیران فراهم آورده است. برای بهره‌گیری بهتر از این روش، لازم است که از آغاز سال تحصیلی ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه و سیاهه‌ی رفتار، تهیه شود.

ساختار تمرین‌های این کتاب

در این کتاب درسی فعالیت‌ها و تمرین‌ها با روال و نظم خاصی در کنار هم قرار گرفته‌اند. از نکته‌های دارای اهمیت در این زمینه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

■ فعالیت‌ها از کاملاً شفاهی به سمت نوشتاری تهیه و تدوین شده است.

■ در ابتدا درک شنیداری و خواننداری سپس بیان گفتاری و نوشتاری مد نظر است.

■ نوع تکالیف ارائه شده و عملکرد دانش‌آموزان می‌تواند به صورت‌های زیر باشد:

شنیدن (گفتارخوانی) - دیدن ← هر دانش‌آموز درک کند و نشان بدهد.

شنیدن (گفتارخوانی) - گفتن ← هر دانش‌آموز درک کند و بگوید (کلامی / غیر کلامی).

شنیدن (گفتارخوانی) - انجام دادن ← هر دانش‌آموز درک کند و انجام دهد.

خواندن - نوشتن ← هر دانش‌آموز درک خواندن داشته باشد و بنویسد.

■ در همه‌ی درس‌ها تمرین اول با عنوان «بازی کنید و بیاموزید» به درک و بیان شفاهی و نوشتاری جمله‌ها (خبری / پرسشی) توجه دارد و در ادامه‌ی فعالیت‌های پیشنهادی در کتاب معلم (راهنمای تدریس) به شکل عملی در کلاس اجرا می‌شود.

■ در تمرین دوم با عنوان «بینید، بشنوید و بگویید»، درک شفاهی و پاسخ شفاهی با توجه به تصویر و مطابق دستورالعمل، هدف آموزشی قرار گرفته است.

■ تمرین سوم با تصاویر و جمله‌هایی همراه است تا هر دانش‌آموز با صدای بلند بخواند و توانایی درک خواندن هدف آموزشی را کسب و تثبیت نماید.

■ از تمرین چهارم به بعد تکالیف متنوعی برای نشان دادن درک خواند، تکمیل جمله (خبری / پرسشی) و سپس نوشتن جمله (خبری / پرسشی) به صورت گام به گام ارائه شده است. نمونه‌ی ساختار تمرین‌های مربوط به درک خواندن:

خواندن جمله سپس انتخاب تصویر

خواندن متن سپس انتخاب / تکمیل / نوشتن جمله

نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای تکمیل یک جمله:

ارائه‌ی تصویر و کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب با توجه به تصویر و تکمیل جمله؛

ارائه‌ی کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب و تکمیل جمله؛

ارائه‌ی تصویر و تکمیل جمله با توجه به تصویر داده شده.

نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای نوشتن یک جمله:

ارائه‌ی تصویر کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله؛

ارائه‌ی کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله؛

ارائه تصویر و نوشتن جمله.

شایسته است از همکار محترم جناب آقای دکتر مهدی دستجردی کاظمی که در تألیف این کتاب با ما همکاری نمودند تقدیر و تشکر نماییم.

"زمان حال"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد زمان حال فعل‌های ساده‌ی لازم (ناگذرا) و متعدی (گذرا)، آن‌ها را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم با دانش‌آموزان بازی «هرکسی کار خودش، بار خودش، آتیش به انبار خودش» را انجام می‌دهد، البته از قبل کاری که هر دانش‌آموز انجام می‌دهد را با او هماهنگ می‌کند. در حین انجام فعالیت هر دانش‌آموز با راهنمایی معلم جمله‌ای را با فعل زمان حال بیان می‌کند. کارت نوشتاری جمله‌ها با برجسته کردن فعل‌ها به دانش‌آموزان نشان داده می‌شود؛ مانند:

من کتاب می‌خوانم. / ما می‌خندیم. / شما غذا می‌پزید.

بعد از پایان بازی معلم با یادآوری آموزش‌های سال‌های گذشته و بیان همان فعل‌ها در زمان گذشته به مقایسه‌ی کاربرد فعل‌ها در این دو زمان انجام شود؛ مانند:

من کتاب می‌خوانم. / من کتاب خواندم.

ما می‌خندیم. / ما خندیدیم.

شما غذا می‌پزید. / شما غذا پختید.

الف:

می پوشد

می خورد

می دوند

می چرخند

می بُرد

می چسباند

می گیرد

می بُرد

می اندازد

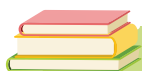
می دهد

می پرسد

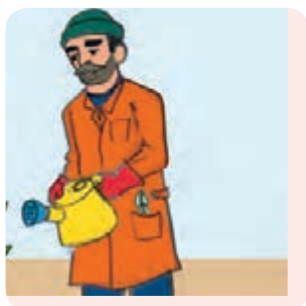

می شمارد

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش آموزان را به فعالیت‌های در حال انجام در تصویرها جلب کنید.
  - ۲- با همراهی دانش آموزان جمله‌ای را با تأکید بر بیان فعل در زمان حال بگویید.
  - ۳- جمله‌ای مربوط به یک تصویر را بگویید و از هر دانش آموز بخواهید، تا تصویر آن را نشان دهد.
  - ۴- هر دانش آموز با راهنمایی شما جمله‌ای را در ارتباط با هر تصویر بگوید.
- نازنین سیب را می خورد. / سعید لباس را می پوشد. / دخترها می چرخند. / مردها می دوند.

کاشت

می کارد

رفتند

می روند

پخت

می پزد

خورد

می خورد

خواند

می خواند

آورد

می آورد

دوخت

می دوزد

بست

می بندد

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش آموزان را به فعالیت‌هایی که در حال انجام و همان فعالیت که پایان یافته است جلب کنید.
- ۲- تفاوت در کاربرد مناسب فعل‌ها در زمان حال و گذشته را با توجه به دانسته‌های قبلی دانش آموزان یادآور شوید.
- ۳- با همراهی دانش آموزان جمله‌ای را با تأکید بر بیان فعل برای هر تصویر بگویید.
- ۴- جمله/ فعل، مربوط به یک تصویر را بگویید و از هر دانش آموز بخواهید، تا تصویر آن را نشان دهد.
- ۵- هر دانش آموز با راهنمایی شما جمله‌ای را در ارتباط با هر تصویر بگوید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

مردها می‌پرند.

زهرا مشق می‌نویسد.

مادر و مادر بزرگ لباس می‌بافند.

آرمان می‌خندد.

مادرها بچه‌ها را می‌بوسند.

آن‌ها طناب را می‌کشند.

زهرا کیف می‌خرد.

محمد می‌لرزد.

جمله‌ی مناسب هر تصویر را علامت بزنید.

● مادر چای را ریخت .

● مادر چای را می‌ریزد.

● آن‌ها فیلم را می‌بینند.

● آن‌ها فیلم را دیدند.

● من بند کفشم را بستم.

● من بند کفشم را می‌بندم.

● کوزه‌گر کوزه را می‌سازد.

● کوزه‌گر کوزه را ساخت.

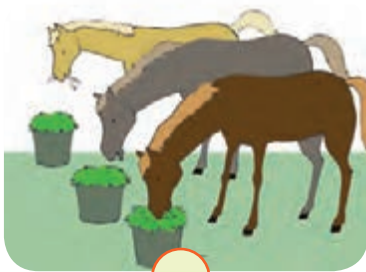

● زهره مداد را می‌تراشد.

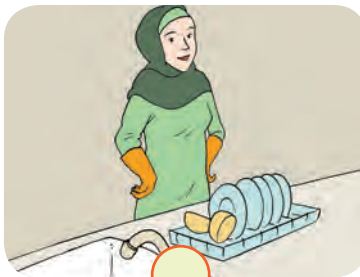
● زهره مداد را تراشید.

هر جمله را بخوانید و تصویر مناسب آن را انتخاب کنید.

اسب‌ها علف می‌خورند.

مادر ظرف‌ها را می‌شوید.

نانوا نان می‌پزد.

پرنده‌ها آواز می‌خوانند.

به تصویرها نگاه کنید و کلمه‌ی مناسب را انتخاب کرده و بنویسید.

می‌ریزد

می‌آید

می‌شوید

می‌شکنند

خانم‌ها گردوها را .....

زهرة .....

مادر چای را .....

پدر علی را .....

والدین گرامی: در حال انجام فعالیت‌های روزمره، جمله‌هایی در زمان حال را با فرزندتان تمرین و بیان نمایید.
مانند: من جارو می‌کنم.

به تصویر نگاه کنید و با توجه به هر شماره، جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده کامل نمایید.

می‌خواند

می‌دود

مادر

مرغ و جوجه‌ها

شیر

می‌پرد

۱- حسن می‌پرد.

۲- حسین ..... دانه‌ها را می‌خورند.

۳- ..... دانه‌ها را می‌خورند.

۴- امیر درس ..... را می‌دوشد.

۵- پدر ..... نان می‌پزد.

۶- ..... نان می‌پزد.

والدین گرامی: درباره‌ی فعالیت‌های روزمره با فرزندتان گفتگو نمایید. کارهای انجام شده را با فعل‌های زمان گذشته و فعالیت‌های را که در حین انجام آن هستید با زمان حال بیان کنید و او را به بیان موارد مشابه ترغیب نمایید. مانند: تو درس می‌خوانی، تو درس خواندی.

جمله‌ها را مانند نمونه وصل کنید.

• او نماز	• نمی خریم
• ما چیپس	• می آورند
• دانش آموزان صندلی‌ها را	• می پرسد
• معلّم درس علوم را	• می خواند
• تو ظرف‌ها را	• می بَری

جمله‌ها را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

کودک نخ ماشین را ..... می خوابند.

..... مار

..... شما مشق

می نویسید

گوسفند و برّه

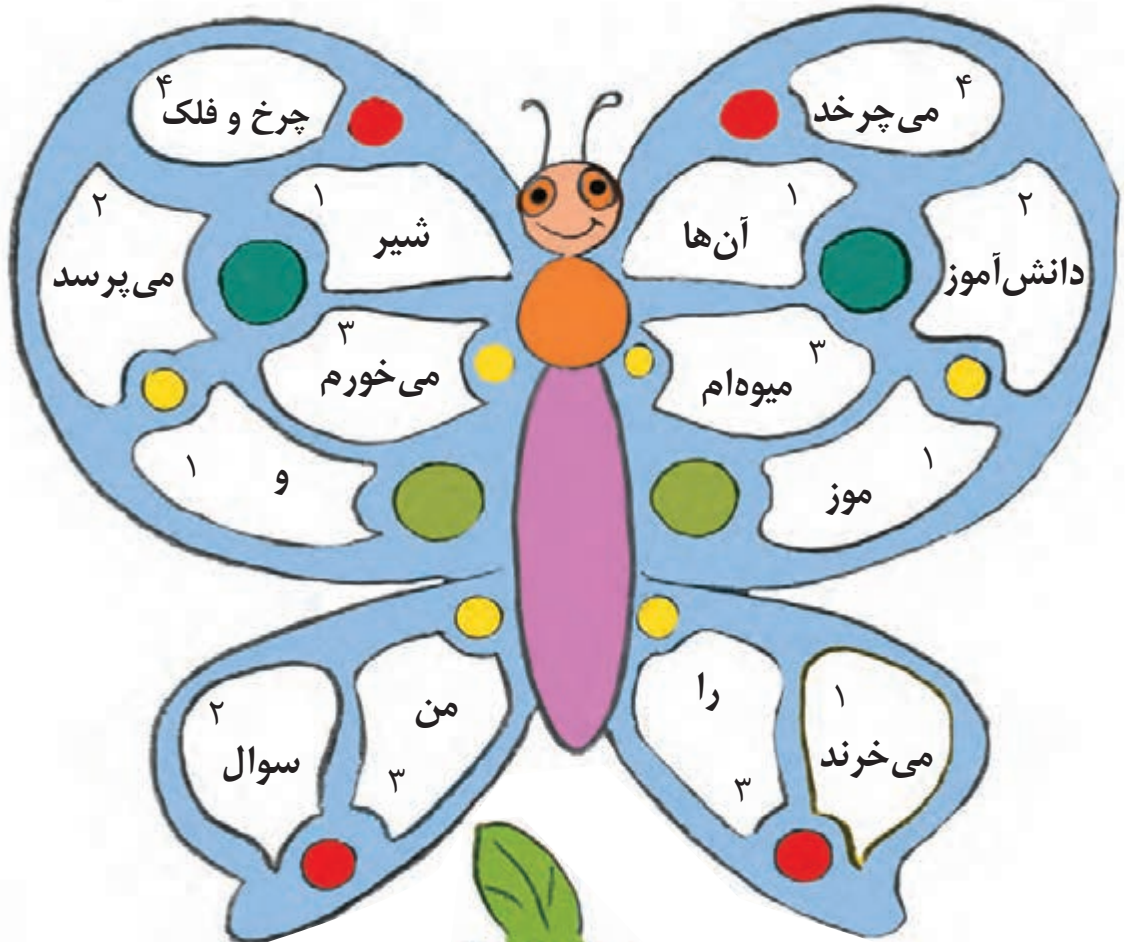
کشید

نمی پرد

در شکل زیر اعداد ۱ را قرمز، اعداد ۲ را سبز، اعداد ۳ را آبی، اعداد ۴ را زرد کنید و با کلمه‌های هم‌رنگ جمله بنویسید.

- ۱- .....
- ۲- .....
- ۳- .....
- ۴- .....

برای هر تصویر جمله بنویسید.

.....

• .....

.....

• .....

.....

• .....

.....

• .....

کلمه‌های پرسشی

"چه چیزی / چه چیزهایی"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی "چه چیزی" پرسش و پاسخ مناسب را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی "چه چیزهایی" پرسش و پاسخ مناسب را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم یک شیء (اسباب‌بازی، خوراکی، میوه و ...) را در یک جعبه یا کیسه‌ای که داخلش دیده نمی‌شود قرار می‌دهد. جمله‌ی پرسشی این "چه چیزی" است؟ را روی تابلو با برجسته کردن "چه چیزی" می‌نویسد. جعبه یا کیسه را در اختیار هر یک از دانش‌آموزان قرار می‌دهد تا با لمس کردن، بوییدن و ... نام شیء را بعد از پرسش حدس بزنند. به تناوب با تغییر شیء داخل جعبه نقش پرسش‌گر به دانش‌آموز دیگری داده می‌شود و پرسش و پاسخ صورت می‌گیرد.

این چه چیزی است؟ سیب / گردو / توپ / بادام

چه چیزی کوچک و سفت است؟ گردو / بادام

معلم هم‌معنایی و موقعیت کاربرد کلمه‌های "چی" و "چه چیزی" را به دانش‌آموزان یادآور می‌شود.

از کلمه‌ی پرسشی "چه چیزهایی" برای پرسش از موارد جمع استفاده شود و مفهوم و کاربرد آن به دانش‌آموزان آموزش داده شود.

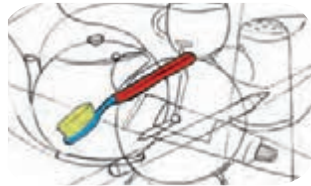
چه چیزهایی در کیسه است؟ سیب و توپ و ...

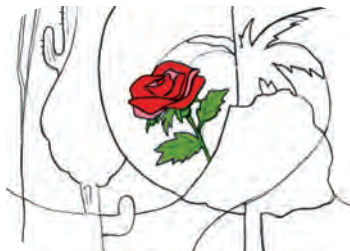
بینید، بشنوید و بگویید.

الف:

چه چیزی (چی)

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش‌آموزان را به نماد کلمه‌ی پرسشی "چه چیزی" جلب کنید.
- ۲- هر تصویر را به دانش‌آموزان نشان دهید و با نشان دادن نماد و کلمه‌ی پرسشی "چه چیزی" نام آن را سؤال کنید: "این چه چیزی است؟"
- ۳- دانش‌آموزان را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.
- ۴- از دانش‌آموزان بخواهید در تعامل با شما یا دوستانش با به کارگیری کلمه‌ی پرسشی "چه چیزی" پرسش و پاسخ انجام دهند.

ب:

چه چیزهایی

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش‌آموزان را به نماد کلمه‌ی پرسشی «چه چیزهایی» جلب کنید.
- ۲- هر تصویر را به دانش‌آموزان نشان دهید و بر این نکته که تعداد آن‌ها بیشتر از یکی است، اشاره کنید.
- ۳- با نشان دادن نماد کلمه‌ی پرسشی «چه چیزهایی» نام آن‌ها را سوال کنید:
چه چیزهایی می‌پزند؟ / ما چه چیزهایی می‌پوشیم؟ / چه چیزهایی چرخ دارند؟
ما چه چیزهایی را می‌خوریم؟ / چه چیزهایی افتادند؟
- ۴- دانش‌آموزان را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.
- ۵- از دانش‌آموزان بخواهید در تعامل با شما یا دوستانشان، با به کارگیری کلمه پرسشی «چه چیزهایی» پرسش و پاسخ انجام دهند.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

پرسش: این **چه چیزی** است؟

پاسخ: این **فرفره** است.

پرسش: گربه **چه چیزی** را می‌اندازد؟

پاسخ: گربه **گلدان** را می‌اندازد.

پرسش: آرمان و امین **چه چیزهایی** دارند؟

پاسخ: آرمان و امین **توپ** دارند.

پرسش: ما **چه چیزهایی** داریم؟

پاسخ: ما **مرغ و خروس** داریم.

پرسش: او **چه چیزی** خورد؟

پاسخ: او **موز** خورد.

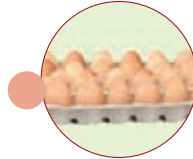
به تصویرها نگاه کنید و پاسخ مناسب هر پرسش را انتخاب کنید.

چه چیزی ایستاد؟

او چه چیزهایی می‌خرد؟

زهره چه چیزی پوشید؟

آنها چه چیزی می‌فروشند؟

پاسخ هر پرسش را به آن وصل کنید.

صادق قرآن می خواند.

مهین چتر دارد.

آهو می دود.

شکلات ها شیرین هستند.

آن ها قالی می بافند.

قورباغه می پرد.

مهین چه چیزی دارد؟

آن ها چه چیزی می بافند؟

صادق چه چیزی می خواند؟

چه چیزی می پرد؟

چه چیزی می دود؟

چه چیزهایی شیرین هستند؟

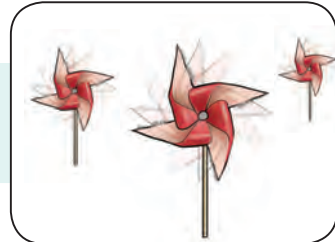
با توجه به تصویر جاهای خالی را کامل کنید.

پرسش

کشاورز ..... می چیند؟

..... می چرخند؟

آن ها ..... گرفتند؟

آن ها چه چیزهایی می خورند؟

روباه چه چیزی را دید؟

باد چه چیزهایی را می برد؟

پاسخ

کشاورز پنبه می چیند.

فرفره ها می چرخند.

آن ها دارو گرفتند.

آن ها ..... و ..... می خورند.

روباه ..... را دید.

باد ..... و ..... را می برد.

با توجه به تصویرها برای هر پرسش، پاسخی مناسب بنویسید.

چه چیزی می‌پرد؟

.....

چه چیزی سرد است؟

.....

بز چه چیزی دارد؟

.....

نَجَّار چه چیزهایی می‌سازد؟

.....

درخت چه چیزهایی دارد؟

.....

با توجه به کلمه‌ی مشخص شده برای هر پاسخ، پرسش مناسب بنویسید.

این کمد است.

؟ .....

زهرا کاغذ را می‌برد.

؟ .....

نازنین نان و پنیر می‌خورد.

؟ .....

ماهی دم و چشم دارد.

؟ .....

والدین گرامی؛ هنگام غذاخوردن با فرزندتان، با استفاده از کلمه‌ی پرسشی «چی (چه چیزی)» با او گفت‌وگو کنید.
مانند: چی (چه چیزی) می‌خواهی؟ بابا چی (چه چیزی) برداشت؟

ضمیمه‌های شخصی جدا
و پیوسته‌ی اول شخص مفرد

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته اول شخص مفرد (من، م)، آن‌ها را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم به وسایل خودش که در کلاس یا در کیفش قرار دارد اشاره می‌کند و ضمن نشان دادن آن‌ها به دانش‌آموزان ترکیب‌هایی مانند زیر می‌گوید:

کلید من / صندلی من / خودکار من

سپس دانش‌آموزان را راهنمایی می‌کند تا مانند او با نشان دادن وسایل یا اندام‌های خودشان ترکیب‌های مشابه بگویند.

سپس معلم از هر دانش‌آموز می‌خواهد تا ترکیب‌های بیان شده را روی تابلو بنویسد و با راهنمایی معلم، دانش‌آموزان جمله‌هایی در ارتباط با آن‌ها بیان می‌کنند.

در مرحله‌ی بعد، پس از اطمینان از درک و به کارگیری ترکیب "اسم + ضمیر شخصی من" صورت متصل ضمیر شخصی "من" یعنی " — م " با همان کلمه‌های قبلی بیان و به صورت نوشتاری ارائه می‌گردد.

کلیدم / صندلیم / خودکارم

ببینید، بشنوید و بگویید.

الف:

دوستانهای من

کشور من

کیف من

معلم من

دست من

توپهای من

کتابهای من

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد به پسر، در تصویر جلب کنید.
۲. ترکیب «اسم + ضمیر شخصی "من"» را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب «اسم + ضمیر شخصی "من"» را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجه به تصویر ترکیبها را بگوید.

ب:

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد به پسر، در تصویر جلب کنید.
۲. ترکیب « اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی — م » را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب « اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی — م » را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجه به تصویر کلمه‌ها را بگوید.
۵. در صورت توانایی دانش‌آموزان کلمه‌ها و ترکیب‌های قسمت‌های الف و ب را در جمله به کار ببرید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

چشم‌هایم سبز است.

لباسم دکمه ندارد.

کیفم بزرگ است.

کفشم بند دارد.

روسریم گلدار نیست.

چشم‌های من سبز است.

لباس من دکمه ندارد.

کیف من بزرگ است.

کفش من بند دارد.

روسری من گلدار نیست.

مانند نمونه، عدد مناسب را بنویسید.

۱

او معلم من است.

۲

آن عروسکم است.

۳

این سیب من است.

۴

این کلاه من است.

۵

این هواپیمای من است.

با توجه به تصویرها و کلمه‌های داده شده جاهای خالی را کامل کنید.

مغازه‌ی من

اسب من

دوچرخه‌ی من

مادر من

مادربزرگ من

عصا دارد. ....

این ..... است.

دوید. ....

این ..... است.

این ..... است.

با توجه به تصویرها و کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کنید.

ماشینم

دندانهایم

چترم

دستهایم

این ماشین من است.

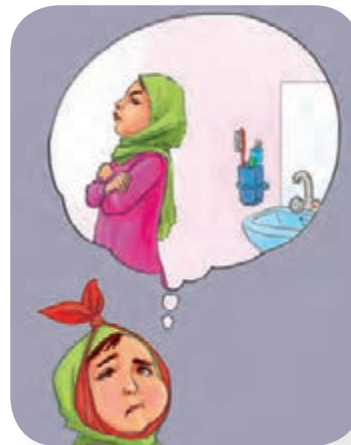
چتر من قرمز است.

..... خراب است.

من ..... را آوردم.

دست‌های من کثیف هستند.

دندان‌های من درد می‌کند.

من ..... را شستم.

من ..... را مسواک نزددم.

والدین گرامی: با اشاره به خود، جمله‌هایی را با استفاده از ضمیر شخصی «من» بیان کنید و فرزندان را به گفتن جمله‌های مشابه ترغیب نمایید. مانند: جوراب من تمیز است.

با توجه به کلمه‌های داده شده، جاهای خالی داستان را کامل کنید.

دَفترَم   صندلی‌ام   مداد رنگی‌ام   پدرِ من   نقاشی‌ام   مداد رنگیِ من   نقاشیِ من

من ..... را برداشتم. .... را آوردم.

۱۲ رنگ دارد. من روی ..... نشستم و نقاشی کشیدم.

..... را رنگ کردم. ..... زیبا است.

آن را دید و خندید.

با توجه به تصویرها داستان را کامل کنید.

دگمه‌ی لباس ..... افتاد.

..... من قرمز است.

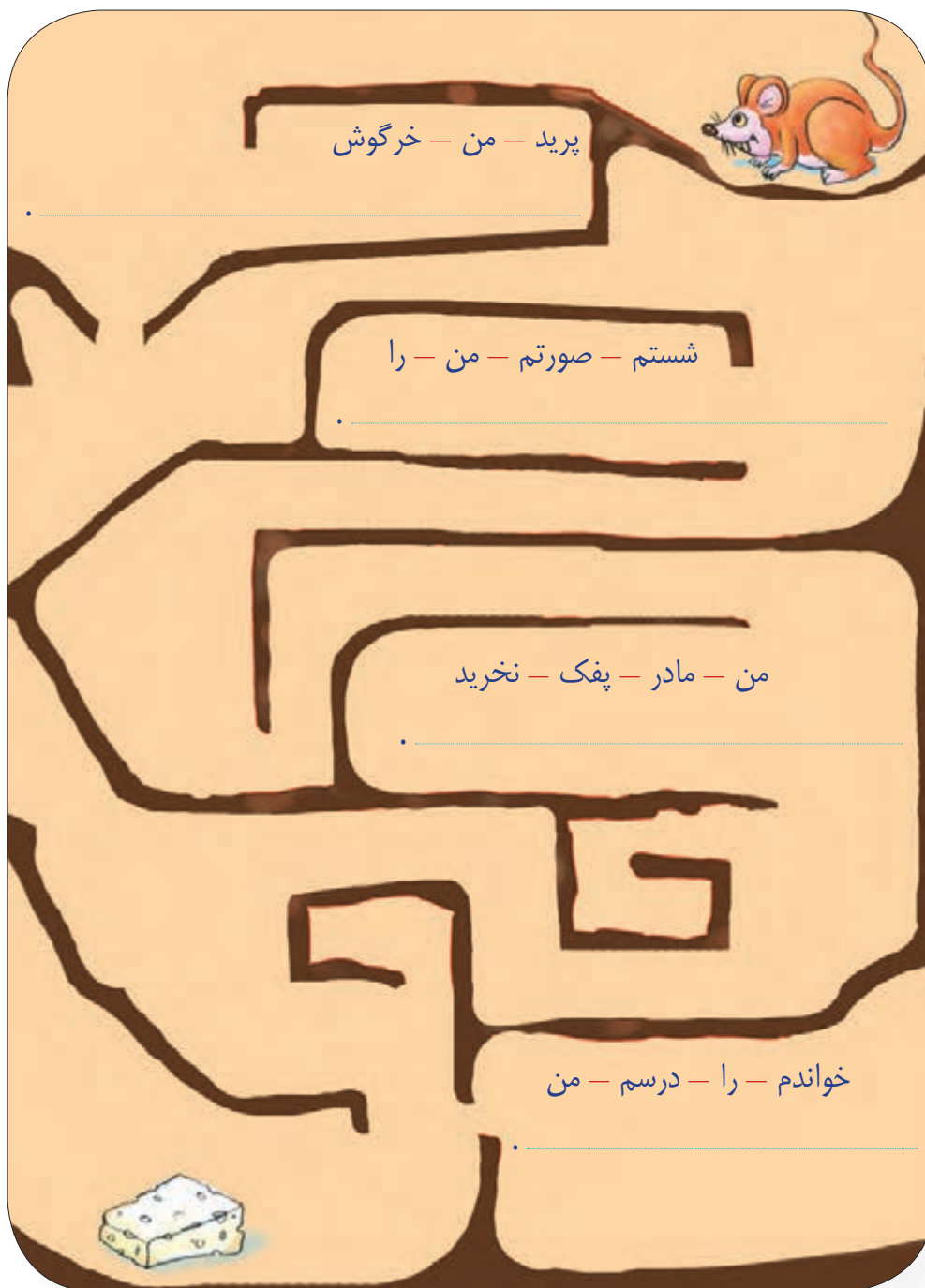
من ..... را پوشیدم.

..... را دوختم.

با مرتب کردن کلمه‌ها، جمله‌های زیبا بنویسید.

والدين گرامی؛ با استفاده از موقعیت‌های موجود و به‌کارگیری شکل پیوسته‌ی ضمير «من» جمله‌هایی را در تعامل با فرزندان بیان کنید. مانند: ناخنم شکست. / لباسم را پوشیدم.

ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی
اول شخص جمع

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی اوّل شخص جمع(ما، — مان)، آن‌ها را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلّم به همراه کمک مربی دانش‌آموزان را به دو گروه تقسیم می‌کند و برای اجرای نمایش بازدید از مدرسه و مهمانی آماده می‌شوند. به این صورت که یک گروه به همراه معلّم در نقش مهمان از مدرسه‌ی دیگری بازدید می‌کنند و گروه دیگر ضمن نشان دادن قسمت‌های مختلف و افراد مدرسه ترکیب‌های "اسم + ضمیر شخصی ما" را با راهنمایی مربی و نشان دادن کارت‌های نوشتاری از قبل آماده شده بیان می‌کنند؛ مانند: **حیاطِ ما / کلاسِ ما / مدیرِ ما** / و .....

سپس نقش دو گروه عوض می‌شود و بازی تکرار می‌گردد. بهتر است ترکیب‌های ذکر شده در قالب جمله نیز تکرار و تمرین شوند.

در مرحله‌ی بعد، پس از اطمینان از درک و به کارگیری ترکیب "اسم + ضمیر شخصی ما" صورت متصل ضمیر شخصی ما یعنی « — مان » با همان کلمه‌های قبلی و بر روی تابلو نوشته شوند.

حیاطمان / کلاسِمان / مدیرمان / و .....

ببینید، بشنوید و بگویید.

الف:

کمدِ ما

پدرِ ما

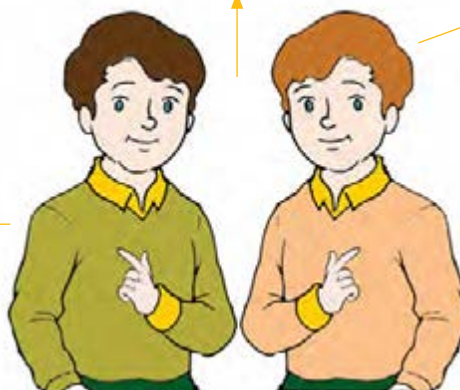
مادرِ ما

آموزگارِ ما

اتاقِ ما

کتاب‌هایِ ما

دوستانِ ما

کلاسِ ما

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجّه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد به پسرها در تصویر جلب کنید.
۲. ترکیب «اسم + ضمیر شخصی "ما"» را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب «اسم + ضمیر شخصی "ما"» را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجّه به تصویر ترکیب‌ها را بگوید.

ب:

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجّه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد به پسرها در تصویر جلب کنید.
۲. ترکیب «اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی — "مان"» را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب «اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی — "مان"» را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجّه به تصویر کلمه‌ها را بگوید.
۵. در صورت توانایی دانش‌آموزان کلمه‌ها و ترکیب‌های قسمت‌های الف / ب را در جمله به کار ببرید.

با صدای بلند بخوانید.

۱. ارّه‌ی ما تیز است.

۲. میز ما چهار پایه دارد.

۳. میخ‌هایمان زیاد هستند.

۴. لباسمان آبی است.

با توجه به تصویر، جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

دوستِ ما آمد.

ما دوست آمد.

ما دستم را شستیم.

ما دست‌هایمان را شستیم.

دکتر دندانم را کشید.

من دکتر دندان را کشید.

من لباسم را پوشیدم.

من لباسمان را پوشیدم.

با توجّه به تصویر و کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کنید.

غذایِ ما

ماشینِ ما

عمّه‌یِ ما

عمویِ ما

ناهارِ ما

گردش خانوادگیِ ما

..... تاب را بست.

..... وانت است.

..... توپ را برداشت.

..... کباب است.

..... خوشمزه است.

با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

لباس‌هایمان

میوه‌هایمان

عکسمان

بچه‌هایمان

ما میوه خریدیم.

این عکس ماست.

من و مادرم ..... را خوردیم.

..... قشنگ است.

لباس‌های ما خیس هستند.

ما دو بچه داریم.

..... خشک نیستند.

ما ..... را بوسیدیم.

با توجه به تصویر، جاهای خالی را کامل کنید.

ما..... دست‌هایمان..... را می‌شوئیم.

ما..... را می‌خوریم.

ما..... را مسواک می‌کنیم.

ما..... را می‌پوشیم.

..... نزدیک است.

اسم..... باغچه‌بان است.

با کلمه‌های داده شده جدول را کامل کنید.

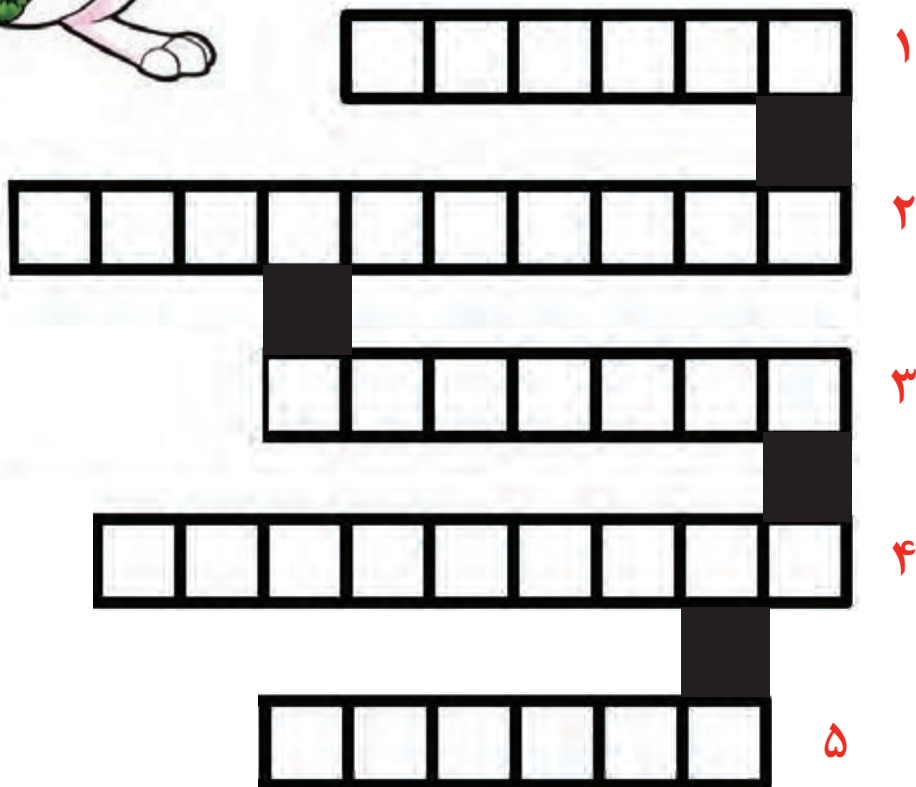
۱- کتابخانه‌ی ..... کتاب دارد

۲- ما ..... را کاشتیم.

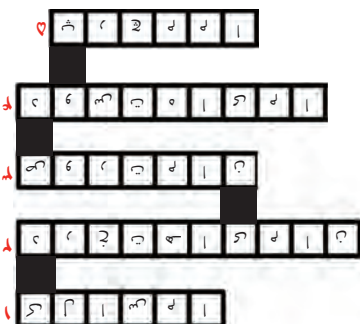
۳- من و خواهرم ..... را شستیم.

۴- آن‌ها ..... نیستند.

۵- ..... سه رنگ دارد.

پاسخ‌نامه‌ی جدول

با کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کنید.

خیابان‌های ما   ماشین‌هایمان   شهر ما

روستای من   روستایم   پدرم و عمویم   هوای ما

..... آلوده است.

شلوغ هستند. .... زیاد دود می‌کنند.

..... تمیز است. من .....

را کثیف نمی‌کنم. .... درخت

می‌کارند. .... آلوده نیست.

والدین گرامی؛ با استفاده از شکل جدا و پیوسته ضمیر شخصی «ما» جمله‌هایی را در موقعیت‌های مناسب با فرزندان تکرار و تمرین کنید.
مانند: خانه‌ی ما کوچک است. فرشان کثیف نیست.

جمله بنویسید.

من توپ دارم.

توپ من .....

توپم .....

ما خاله داریم.

خاله‌ی ما .....

خاله مان .....

.....

.....

.....

درس پنجم

کلمه‌های پرسشی
"چه کسی / چه کسانی"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چه کسی» پرسش و پاسخ مناسب را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چه کسانی» پرسش و پاسخ مناسب را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم از روز قبل برای والدین یادداشتی بگذارد تا دانش‌آموزان آلبومی از عکس‌های خانوادگی‌شان را به مدرسه بیاورند. از هر دانش‌آموز بخواهید که عکس‌های خانواده‌ی خود را به دوستانش نشان دهد. معلم با چهره‌ای مشتاق به عکس‌ها نگاه می‌کند به طوری که آن‌ها احساس کنند شناختن و صحبت درباره‌ی اعضای خانواده‌شان برای معلم جالب و مهم است. درباره‌ی تک تک افراد داخل عکس و کارهایی که می‌کنند سوال می‌کند. همزمان کارت نوشتاری کلمه‌ی پرسشی «**چه کسی**» را به دانش‌آموزان ارائه می‌دهد و او را راهنمایی می‌کند که پاسخ مناسب دهد؛ مانند:

این **چه کسی** است؟   داداش

چه کسی می‌خندد؟   بابا

سپس با نظارت و راهنمایی معلم و به نوبت یکی از دانش‌آموزان نقش او را اجرا می‌کند، به طرح سوال می‌پردازد و دانش‌آموز دیگری پاسخ می‌دهد. معلم هم‌معنایی و موقعیت کاربرد کلمه‌ی «**کی**» و «**چه کسی**» را به دانش‌آموزان یادآوری می‌کند.

از کلمه‌ی پرسشی «**چه کسانی**» برای پرسش از موارد جمع استفاده شود و مفهوم و کاربرد آن به دانش‌آموزان آموزش داده شود.

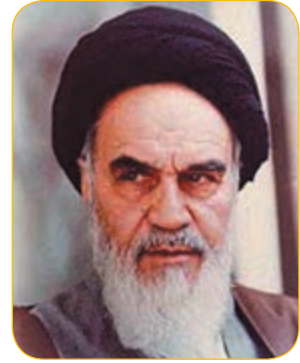
چه کسانی در عکس هستند؟   بابا، داداش و ...

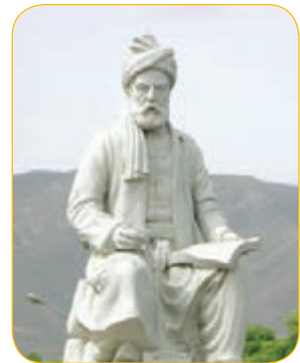
ببینید، بشنوید و بگویید.

الف:

چه کسی (کی)

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

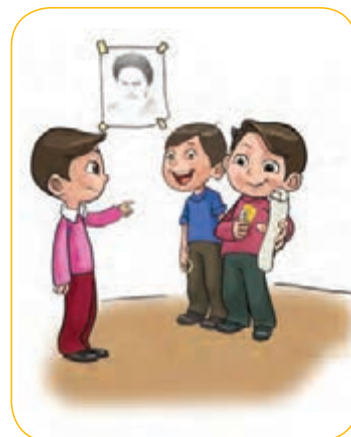
- ۱- توجه دانش‌آموزان را به نماد و کلمه‌ی پرسشی «چه کسی» جلب کنید.
- ۲- هر تصویر را به دانش‌آموزان نشان دهید و با نشان دادن نماد و کلمه‌ی پرسشی «چه کسی» نام آن را سوال کنید: «این چه کسی است؟»
- ۳- دانش‌آموزان را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید در تعامل با دانش‌آموز دیگری با به کارگیری کلمه‌ی پرسشی «چه کسی» پرسش و پاسخ انجام دهد.

ب:

چه کسانی (کی)

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش‌آموزان را به نماد و کلمه‌ی پرسشی «چه کسانی» جلب کنید.
- ۲- هر تصویر را به دانش‌آموزان نشان دهید و بر بیشتر از یکی بودن تعداد افراد اشاره کنید.
- ۳- با نشان دادن نماد کلمه‌ی پرسشی «چه کسانی» نام آن‌ها را سوال کنید:
چه کسانی عکس را چسبانده‌اند؟ / چه کسانی تفنگ دارند؟ / چه کسانی مادر بزرگ را می‌بوسند؟ / چه کسانی نشستند؟
- ۴- دانش‌آموزان را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.
- ۵- از هر دانش‌آموز بخواهید در تعامل با دانش‌آموز دیگری با به کارگیری کلمه‌ی پرسشی «چه کسانی» پرسش و پاسخ انجام دهد.

پدر میوه‌ها را می‌شوید.

چه کسی میوه‌ها را می‌شوید؟

مادر چای را می‌آورد.

چه کسی چای را می‌آورد؟

مادر بزرگ بافتنی را می‌بافد.

چه کسی بافتنی را می‌بافد؟

حسن میوه‌ها را می‌چیند.

چه کسی میوه‌ها را می‌چیند؟

پدر، دخترها، حسن، مادر، مادر بزرگ، پدر بزرگ را می‌بینم.

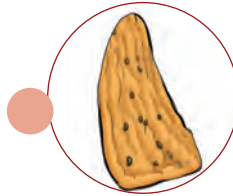
چه کسانی را می‌بینی؟

به تصویرها نگاه کنید و پاسخ مناسب هر پرسش را انتخاب کنید.

چه کسی نان پخت؟

چه کسانی کلاه دارند؟

چه کسی می‌پرد؟

چه کسی بیمار است؟

هر پرسش را بخوانید و به تصویر مناسبش وصل کنید.

چه کسی لباس را می‌دوزد؟

چه کسانی میز و صندلی را می‌سازند؟

چه کسانی کیک را می‌پزند؟

چه کسی میوه را می‌فروشد؟

چه کسی نامه را می‌آورد؟

جمله‌ها را با کلمه‌ی "چه کسی" کامل کنید.

پاسخ

پرسش

آمبولانس بیمار را می‌برد.

آمبولانس..... را می‌برد؟

پدربزرگ کودک را می‌بوسد.

پدربزرگ..... را می‌بوسد؟

کتابفروش کتاب می‌فروشد.

..... کتاب می‌فروشد؟

هر پرسش را بخوانید و با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده جاهای خالی را کامل کنید.

پدر، مادر و سعیده

کفّاش

پدر

آن‌ها ..... هستند.

آن‌ها چه کسانی هستند؟

.....، ..... و ..... نماز می‌خوانند.

چه کسانی نماز می‌خوانند؟

..... تاب را بست.

چه کسی تاب را بست؟

پرسش و پاسخ مناسب را بنویسید.

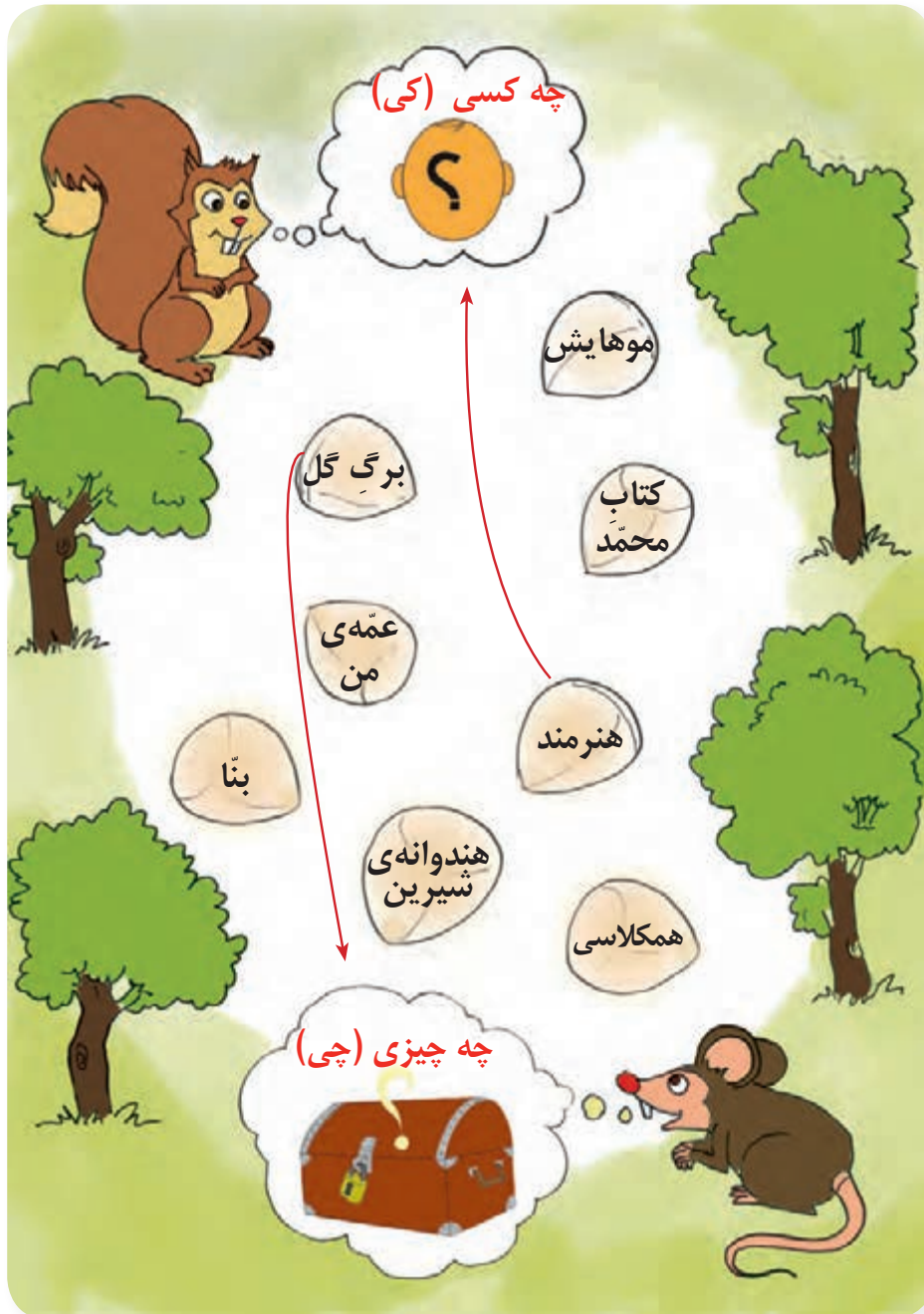
پرسش

پاسخ

	چه کسی سؤال می‌پرسد؟	
	چه کسی خانه می‌سازد؟	
	زهره چه کسانی را دید؟	
این دکتر است.	؟	
پیامبر ما حضرت محمد(ص) است.	؟	
زن‌ها گل‌ها را کاشتند.	؟	

مانند نمونه وصل کنید.

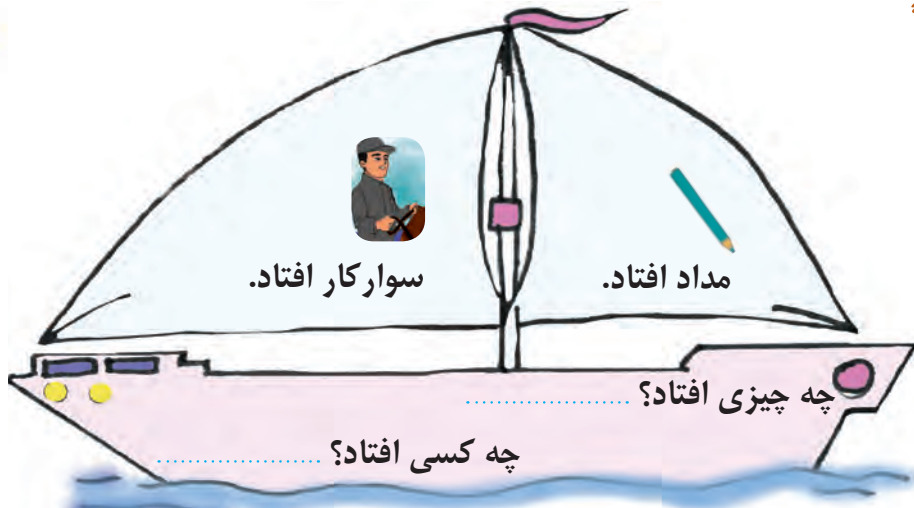
والدین گرامی؛ از شرکت در یک میهمانی استفاده نمایید و در تعامل با فرزند خود کلمه‌ی پرسشی «کی (چه کسی)» را برای معرفی افراد به کار ببرید. مانند: کی (چه کسی) آب را ریخت؟ کی (چه کسی) زنگ زد؟

پاسخ دهید.

ضمیمه‌های شخصی جدا و
پیوسته‌ی دوم شخص مفرد

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته دوم شخص مفرد (تو، تَ ت)، آن‌ها را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم با اشاره به وسایل، اندام‌ها و ... یکی از دانش‌آموزان ترکیب‌ها / جمله‌هایی با تأکید بر ترکیب‌های " اسم + ضمیر شخصی **تو**" بیان می‌کند. ترکیب‌های جمله‌ها توسط معلم روی تابلو نوشته می‌شود؛ مانند:

کیفِ تو / موهاییِ تو / میزِ تو

کیفِ تو بزرگ است. / **موهائیِ تو** کوتاه است. / **میزِ تو** جامدادی دارد.

با راهنمایی معلم مانند آنچه در بالا گفته شد دوباره توسط دو دانش‌آموز دیگر انجام می‌شود.

در مرحله‌ی بعد، پس از اطمینان از درک و به کارگیری ترکیب "اسم + ضمیر شخصی **تو**"، صورت متصل ضمیر "شخصی تو یعنی **تَ ت**" با همان کلمه‌های قبلی تمرین و بر روی تابلو نوشته شود.

کیفَت / **موهائِیت** / **میزَت**

من **کیفَت** را برداشتم. / **موهائِیت** کوتاه است. / تو **میزَت** را جلو بردی.

بینید، بشنوید و بگویید.

الف:

دستِ تو

چشم‌هایِ تو

کیفِ تو

شلوارِ تو

روپوشِ تو

پاهایِ تو

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجّه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد، به دختر اشاره شده، جلب کنید.
۲. ترکیب " اسم + ضمیر شخصی «تو» " را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب " اسم + ضمیر شخصی «تو» " را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجّه به تصویر ترکیب‌ها را بگوید.

ب:

دست

کیف

چشم‌های

شلوار

روپوش

پاهای

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد، به دختر اشاره شده در تصویر، جلب کنید.
۲. ترکیب « اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی " ت " » را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب « اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی " ت " » را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجه به تصویر کلمه‌ها را بگوید.
۵. در صورت توانایی دانش‌آموزان، ترکیب‌ها و کلمه‌های قسمت‌های الف / ب را در جمله به کار ببرید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

این مسواکِ تو است.

آن پیراهنت است.

آن حوله‌ات است.

این جورابِ تو است.

این شانه‌ی تو است.

آن لیوانت است.

جمله‌ی مناسب هر تصویر را انتخاب کنید.

● تو لباسم تمیز است.

● تو لباست تمیز است.

● خیاط پیراهنِ تو را دوخت.

● تو خیاط پیراهن را دوخت.

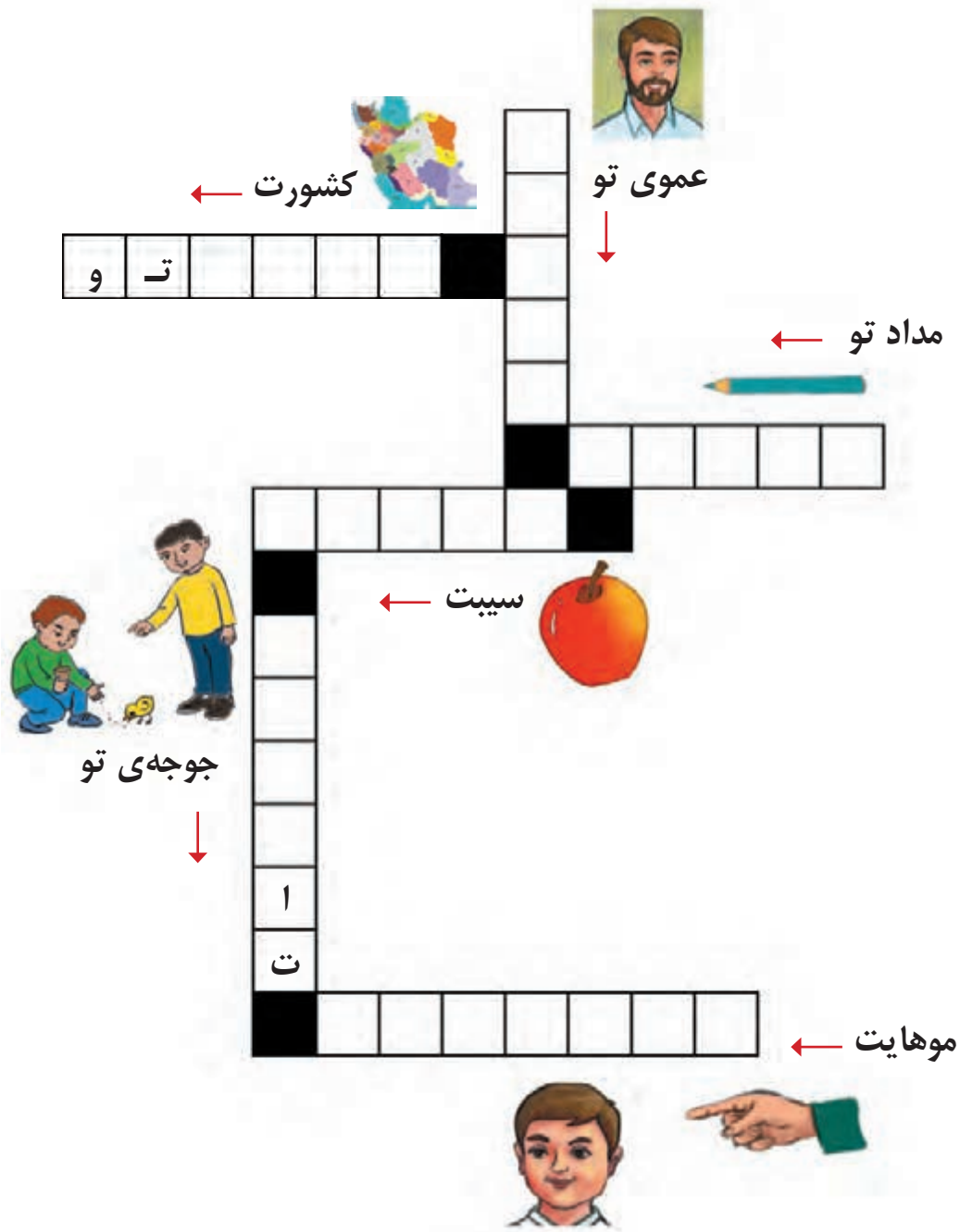
● تو انگشت‌هایت را شمردی.

● تو انگشت‌هایمان را شمردی.

● مشقت تو را نوشتی.

● تو مشقت را نوشتی.

والدین گرامی؛ در هنگام انجام فعالیت‌های روزانه مانند لباس پوشیدن در تعامل با فرزندان موارد مربوط به این درس را یادآوری کنید.
مانند: یقه‌ات را صاف کن. موهای تو مرتب نیست.

به تصویر نگاه کنید و جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده کامل نمایید.

پدرت

خواه‌رت

مادرِ تو

پدرِ بزرگت

برادرهای تو

کتاب می‌خواند. *

قایق کاغذی ساخت. *

ظرف‌ها را می‌شوید. *

میوه‌ها را خوردند. *

عصا دارد. *

با وصل کردن، جمله‌ها را کامل کنید.

• دست	• را می‌دهد.
• تو پیراهنت	• را پوشیدی.
• معلم جایزه‌ام	• کثیف است.
• مادرت	• پارچه را می‌برد.
• تو مداخلات را	• شمردی.

با توجه به تصویرها، جمله‌ها را کامل کنید.

.....تو زیبا است.

.....می‌دود.

.....استخوان

.....دانه

درس هفتم

ضمیرهای شخصی جدا
و پیوسته‌ی دوم شخص
جمع

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی دوم شخص جمع (شما، — تان)، آن‌ها را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم دانش‌آموزان را به چند گروه تقسیم می‌کند. فعالیت‌هایی از کتاب‌های درسی مختلف انتخاب می‌نماید تا هر گروه آن فعالیت را انجام دهند. سپس هر گروه با راهنمایی معلم با مخاطب قرار دادن گروه مقابل ترکیب‌ها/ جمله‌هایی با استفاده از ضمیر شخصی جدای دوم شخص درباره‌ی فعالیت انجام شده بیان کنند؛ مانند: کاشت گیاه / ساخت بادنما / فرفره که موضوعات مربوط به درس علوم هستند. بعد از انجام هر فعالیت ترکیب‌های مشابه زیر بیان می‌شود:

گلدان شما / بادنمای شما / فرفره‌ی شما

گلدان شما بزرگ است. / این **بادنمای شما** است. من **فرفره‌ی شما** را آوردم.

در مرحله‌ی بعد پس از اطمینان از درک و به کارگیری ترکیب «اسم + ضمیر شخصی **شما**» صورت متصل ضمیر شخصی «**شما**» یعنی «**تان**» با همان کلمه‌های قبلی تمرین و بر روی تابلو نوشته شود.

گلدان**تان** / بادنما**یتان** / فرفره**یتان**

ببینید، بشنوید و بگویید.

الف:

مادرتان

خواهرتان

پدرتان

توپتان

مادرِ شما

خواهرِ شما

پدرِ شما

توپِ شما

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد، به دو پسر مورد اشاره در تصویر، جلب کنید.
۲. ترکیب، اسم + ضمیر شخصی «شما» سپس ترکیب اسم + ضمیر شخصی پیوسته‌ی «تان» را در ارتباط با هر تصویر بگویید.
۳. هر ترکیب را جداگانه بگویید تا دانش‌آموزان آن‌ها را نشان دهند.
۴. از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجه به تصویر ترکیب‌ها و کلمه‌ها را بگوید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها بعنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

پدر شما گل را کاشت.

مادرتان میوه را می‌خورد.

ماشین شما آبی است.

خواهرتان ایستاد.

دوچرخه‌هایتان خراب است.

با توجّه به تصویر جمله‌ی مناسب را انتخاب کنید.

- جوجه‌های شما زرد است.
- جوجه‌ی تو زرد است.

- پدر ثابت را بست.
- پدر تابان را بست.

- در ماشین‌های شما باز است.
- شما در ماشین‌های باز است.

- ماشینتان شما را شستید.
- شما ماشینتان را شستید.

مانند نمونه کلمه‌های مربوط به هم را هم‌رنگ کنید.

والدین گرامی؛ یک بازی با تمامی اعضای خانواده انجام دهید به شکلی که هر بار یکی از شما دستوراتی می‌دهد، دیگران آن را اجرا می‌کنند از کلمه‌ها و ترکیبات آموزش داده شده در این درس استفاده نمایید. مانند: دستتان بالا و ...

جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده روی درخت کامل کنید.

یک روز در پارک جنگلی

جمله‌های مربوط به هر تصویر را انتخاب کنید و در زیر آن بنویسید.

(... شما - ... تان)

- .....
- .....

(... تو - ... ت)

دست‌هایت را شستی.
غذای تو خوشمزه بود.

فرش شما را فروختند.

خرس کوچولو حرف‌هایتان را نشنید.

دست‌هایت را شستی.

غذای تو خوشمزه بود.

(... من - ... م)

- .....
- .....

(... ما - ... مان)

- .....
- .....

محله‌ی ما تمیز است.

شیر گوسفندانم را می‌دوشم.

ما دوستانمان را می‌بینیم.

محله‌ی ما تمیز است.

کشور من ایران است.

مانند نمونه جدول را کامل کنید.

من کتاب دارم.	تو کتاب داری.	شما کتاب دارید.
کتابِ من	کتابِ تو	کتابِ ..... کتابِ
کتابم	کتابت	.....تان

ما تلفن داریم.	تو تلفن داری.	شما تلفن دارید.
.....	.....	.....
.....	.....	.....

من مو دارم.	تو مو داری.	شما مو دارید.
.....	.....	.....
.....	.....	.....

جمله‌ها را مرتب کنید.

جمله بنویسید.

کشورم

مداد رنگی ما

چشم‌هایت

پیراهن برادرتان

مادربزرگ تو

فعل‌های مرکب

دانش‌آموزان با درک مفهوم " فعل‌های مرکب " ، آن‌ها را در جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم برای آموزش فعل‌های مرکب از تصویرها یا نمایش می‌تواند استفاده کند. فعل‌های مرکب با همکردهای فعلی یکسان (کردن، زدن، دادن و ...) جداگانه ارائه می‌شوند تا دانش‌آموزان ضمن اجرای آن‌ها با راهنمایی معلم، جمله‌ها را بیان کنند همچنین کاربرد فعل‌ها در زمان حال و گذشته تمرین می‌شوند، مانند:

علی حمام می‌کند. / حمام کرد. محمد گل می‌زند. / گل زند.

علی اتو می‌کند. / اتو کرد. پرستار آمپول می‌زند. / آمپول زند.

علی سرفه می‌کند. / سرفه کرد. کودک دست می‌زند. / دست زد.

قرار دادن اجزای جمله‌ها / فعل‌ها بصورت پراکنده در یک طرف تابلو و مرتب کردن آن‌ها توسط دانش‌آموزان با راهنمایی معلم و با توجه به تصویرها یا نمایش اجرا شده، فعالیت مناسبی برای آموزش این فعل‌ها است.

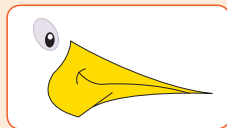
بینید، بشنوید و بگویید.
الف:

(زدن)
می زند +

می زند ←

می زند ←

می زند ←

می زند ←

می زند ←

می زند ←

می زند ←

(کردن)

می‌کند +

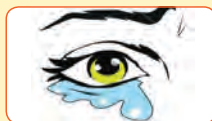
می‌کند ←

می‌کند ←

می‌کند ←

می‌کند ←

می‌کند ←

می‌کند ←

می‌کند ←

(گرفتن)

می‌گیرد +

می‌گیرد ←

می‌گیرد ←

می‌گیرد ←

می‌گیرد ←

(دادن)

می دهد +

می دهد ←

می دهد ←

می دهد ←

می دهد ←

می دهد ←

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش آموزان را به تصاویر و کلمه‌های بالا جلب نمایید.

۲. با استفاده از تصاویر و کلمه‌ها، جمله‌هایی با فعل‌های مرکب بگویید.

۳. با تأکید بر بخش همکرد هر فعل مرکب (حال/گذشته) توجه دانش آموزان را به ساخت هر فعل مرکب جلب کنید.

۴. دانش آموزان هر فعل را با راهنمایی شما نمایش دهند.

۵. جمله‌ای بگویید تا دانش آموزان تصاویرها و کلمه‌های سازنده جمله را نشان دهند.

عراز هر دانش آموز بخواهید با همراهی شما با گذاشتن دستش بر روی تصاویرها و کلمه‌ها، جمله‌ای با تأکید بر بیان فعل مرکب مربوط بگوید.

– علی سوت می‌زند/ امین پارو می‌زند/ او چسب می‌زند/ حسن طبل می‌زند/ پرندۀ نوک می‌زند/ زنبور نیش می‌زند/ آب یخ می‌زند.

– خانم اتو می‌کند/ او شنا می‌کند/ حسین فوت می‌کند/ مرد کوزه درست می‌کند/ مرد کوزه را رنگ می‌کند/ مریم گریه می‌کند/ او

لامپ را روشن می‌کند.

– حسن اجازه می‌گیرد/ آن‌ها کشتی می‌گیرند/ خانه آتش می‌گیرد/ مرد عکس می‌گیرد.

– باغبان آب می‌دهد/ امیر گوش می‌دهد/ مادر شیر می‌دهد/ معلم درس می‌دهد/ زهرا دست می‌دهد.

حرف می‌زند.

ناز می‌کند.

نقاشی کرد.

هل می‌دهند.

مسابقه دادند.

در می‌زند.

سرما خورد.

درد گرفت.

گاز می‌گیرد.

زنگ می‌خورد.

زمین خورد.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به فعالیت‌های نشان داده شده در تصویرها جلب کنید.
  ۲. با همراهی دانش‌آموزان جمله‌ای با تأکید بر فعل‌های مربوط به هر تصویر بگویید.
  ۳. با تأکید بر بخش همکرد هر فعل مرکب توجه دانش‌آموزان را به ساخت هر فعل مرکب جلب کنید.
  ۴. توجه دانش‌آموزان را به صورت حال و گذشته‌ی بخش همکرد جلب نمایید.
  ۵. جمله‌ای مربوط به یک تصویر را بگویید و از هر دانش‌آموز بخواهید، تا تصویر آن را نشان دهد.
  ۶. هر دانش‌آموز با راهنمایی شما جمله‌ای در ارتباط با هر تصویر بگوید.
- نقاش نقاشی کرد، پلیس بچه را ناز می‌کند، علی حرف می‌زند، نیما در می‌زند، آن‌ها مسابقه دادند، بچه‌ها هل می‌دهند، سگ گاز می‌گیرد، دلش درد گرفت، زهره زمین خورد، محسن سرما خورد، زنگ می‌خورد.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله ها توسط دانش آموزان از درک جمله ها توسط آن ها مطمئن شوید. پیشنهاد می شود رونویسی جمله ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

او ستاره ها را نگاه می کند.

بچه ها سر می خورند.

معلم درس می دهد.

سارا فریاد می زند.

محمد مسواک می زند.

دانش آموزان درس را یاد می گیرند.

با توجّه به تصویر جمله‌ی مناسب را انتخاب کنید.

● آن‌ها کار می‌زنند.

● آن‌ها کار می‌کنند.

● خروس نوک می‌زند.

● خروس نوک می‌گیرد.

● ما سبزی را پاک می‌کنیم.

● ما میز را پاک کردیم.

● مادر بزرگ بچه را بغل نکرد.

● مادر بزرگ بچه را بغل کرد.

هر جمله را بخوانید و تصویر مناسب آن را انتخاب کنید.

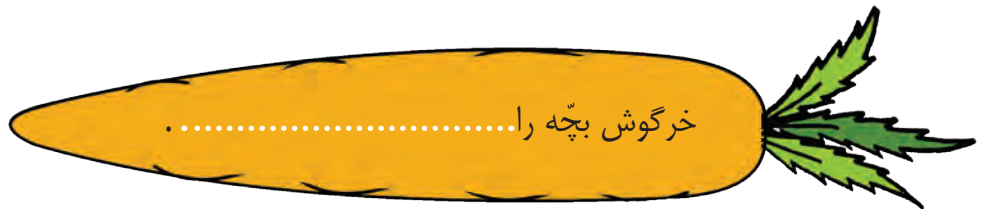
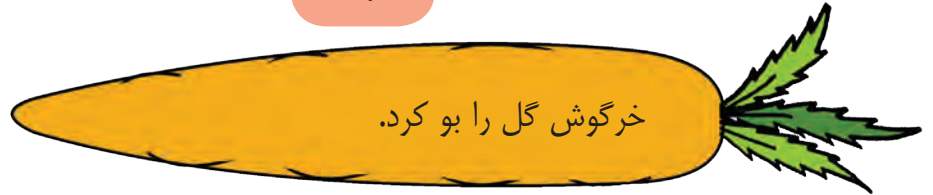

بلند

بوس

بو

کرد

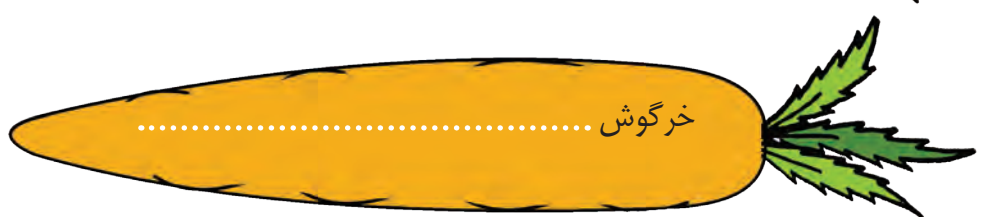
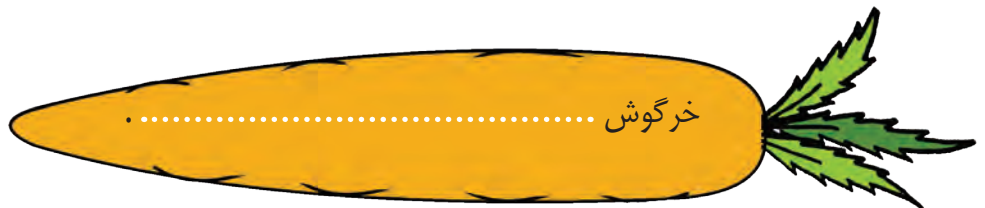
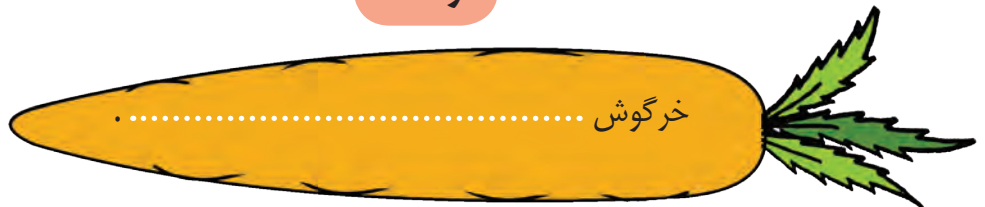

دست

سوت

در

زد

با توجه به تصویرها و کلمه‌های داده شده جمله بنویسید.

کرد.

سلام

سارا

.....

کرد.

.....

گرفت.

.....

داد.

.....

زد.

.....

کلمه‌ها را وصل کنید و در جای درست قرار دهید.

عکس

هل

سرما

خوردید

گرفت

دادی

تو، محمد را ..... محمد افتاد.

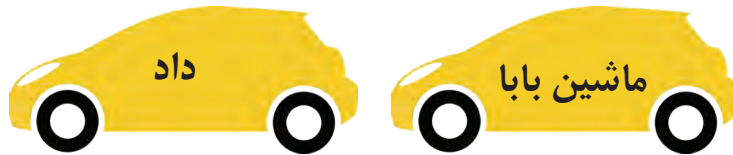
شما بیمار هستید. شما .....

عکاس .....

با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

توصیه به والدین

والدین گرامی، در کارهای روزمره و در ارتباط با فرزند خود به فعل‌های معرفی شده در این درس، در جمله‌های خود تأکید کنید و از فرزندتان بخواهید آن‌ها را به کار ببرند.

جمله‌ها را کامل کنید.

من ورزش کردم.

تو

او

ما

شما

آنها

من وضو گرفتم.

تو

او

ما

شما

آنها

من گل زدم.

تو

او

ما

شما

آنها

من پرچم را تکان دادم.

تو

او

ما

شما

آنها

با توجّه به تصویرها، جمله‌های هر داستان را کامل کنید.

داستان ۱

کودک را ..... .

کودک ..... .

زمین می خورد.

کودک راه می رود.

داستان ۲

روباه ..... نگاه می کند.

اردک ..... .

اردک را دنبال می کند. .... .

والدین گرمی، داستان‌های ۱ و ۲ را چندین بار با فرزند خود بخوانید
سپس از او بخواهید آن‌ها را برای شما و دیگران بازگو نماید.

وصل کنید و جمله بنویسید.

می دهند ..... آن‌ها دست می دهند.....

پرواز ...

می کنند .....

سُر ...

گرفت .....

دست ...

می خورم .....

حرف ...

می زند .....

درد ...

زد .....

سوت ...

برای هر تصویر یک جمله بنویسید.

ضمیمه‌های شخصی جدا و
پیوسته‌ی سوم شخص مفرد

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی سوم شخص مفرد (او، - ش) آن‌ها را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم از تصویر شخص ناشناس و وسایل وی استفاده می‌کند. معلم با راهنمایی از دانش‌آموزان می‌خواهد تا با اشاره و نشان دادن وسایل و تصویر او ترکیب‌هایی مانند زیر به کار ببرند و روی تابلو بنویسند:

کیفِ او / عینکِ او / دستِ او / .....

سپس در قالب داستان یا توصیف، ترکیب‌های بالا با ضمیر پیوسته بیان می‌شود و به صورت نوشتاری ارائه می‌گردد؛ مانند:

خانم **دستش** را می‌شوید. / خانم **کیفش** را آورد.

ماهی او
ماهی آتش

شکلات‌های او
شکلات‌هایش

عموی او
عمویش

شال گردن او
شال گردنش

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجّه دانش‌آموزان را به تعلق هر مورد، به فرد در هر تصویر جلب کنید.
- ۲- ترکیب «اسم + ضمیر شخصی "او" / ضمیر شخصی پیوسته‌ی «ش» را برای هر تصویر بگویید.
- ۳- یکی از ترکیب‌های بالا را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجّه به تصویر، ترکیب‌ها را بگوید.
- ۵- در صورت توانایی دانش‌آموزان، کلمه‌ها و ترکیب‌ها را در جمله به کار ببرید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها بعنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

این محسن است.

با صدای بلند بخوانید.

پدرش رفتگر است.

مادر او خیاطی می‌کند.

کیفش آبی است.

این دبستان او است.

خواهرش بزرگ نیست.

برادر او درس می‌خواند.

جمله‌ی مناسب هر تصویر را علامت بزنید.

● لانه‌ی پرنده بالای درخت است.

● پرنده لانه بالای درخت است.

● پرهای ما قرمز هستند.

● پرهای او قرمز هستند.

● پرنده غذای جوجه‌هایش را آورد.

● پرنده غذای جوجه‌هایم را آورد.

● جوجه‌های او غذا می‌خورند.

● او جوجه‌های غذا می‌خورند.

جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده کامل کنید.

چایی هایش

چادرِ او

ماشینش

خانه‌ی او

خانواده‌ی او

ماهی هایش

عصای او

مانند نمونه، جمله‌ها را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

او شلوار دارد.
او ..... شلوارش ..... را می‌پوشد.

او گاو دارد.
..... گاو ..... او ..... گوساله دارد.

او انار دارد.
..... قرمز است.

او باغ دارد.
..... درخت سیب دارد.

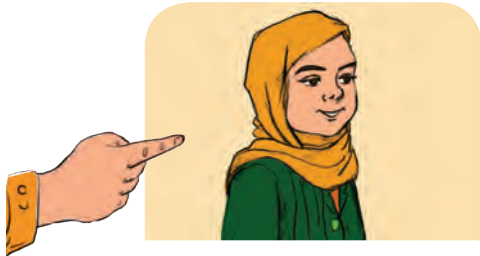
او ماشین دارد.
او ..... را می‌کشد.

او مادر بزرگ دارد.
..... او را بوسید.

با توجه به تصویرها، جمله‌ها را کامل کنید.

نام او الهام است.
نامش ..... است.

من نسرین هستم.
الهام دوست من است.
الهام دوستم است.

..... سبز است.
.....

دوچرخه‌ی من قرمز است.
دوچرخه‌ام قرمز است.

.....
.....

کفش من کتیف است.
کفشم کتیف است.

.....
.....

مداد من کوتاه است.
مدادم کوتاه است.

مانند نمونه انجام دهید.

● من دفترِ تو را نیاوردم.

● او روسریتِ را شست.

● صورتِ من تمیز است.

● تو ناخن‌هایم را گرفتی.

● موتورِ او جدید نیست.

● من دفترت را نیاوردم.

● دوستانِ او مهربان هستند.

● موتورش جدید نیست.

● او روسریِ تو را شست.

● صورتِ من تمیز است.

● تو ناخن‌هایِ من را گرفتی.

● دوستانش مهربان هستند.

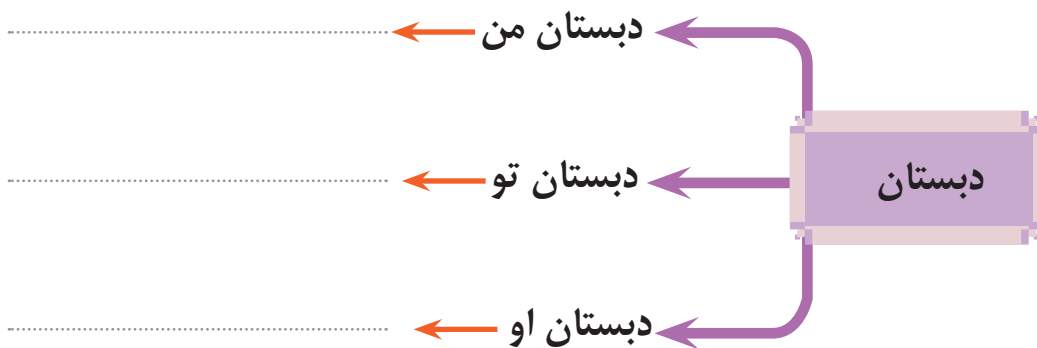
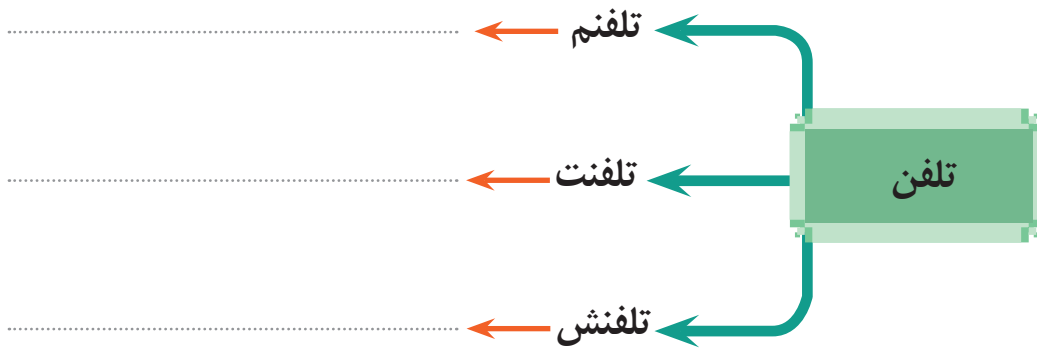
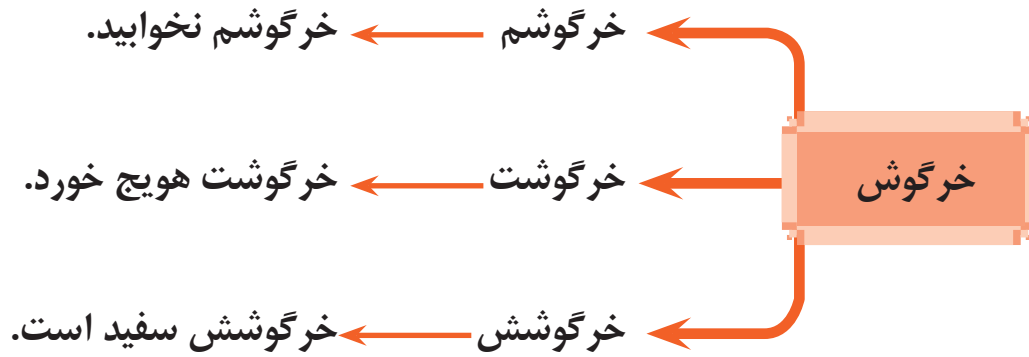
والدین گرامی؛ هنگامی که در پارک یا مهمانی هستید در تعامل با فرزند خود جمله‌هایی با استفاده از ضمیر شخصی سوم شخص بگویید.
مانند: بچه‌اش / بچه‌ی او گریه می‌کند.

مانند نمونه جمله بنویسید.

ضمیرهای شخصی جدا و
پیوسته‌ی سوم شخص جمع

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد ضمیرهای شخصی جدا و پیوسته‌ی سوم شخص جمع (آن‌ها، شان)، آن‌ها را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم تصویری از پرندگان مختلف را به دانش‌آموزان نشان می‌دهد و با توصیف ویژگی‌های ظاهری آن‌ها ضمیرهای پیوسته‌ی جدا و پیوسته‌ی سوم شخص را بیان می‌کند. سپس دانش‌آموزان ترکیب‌ها و جمله‌ها را بازگو می‌نمایند؛ مانند:

بالِ آن‌ها / بدنِ آن‌ها / نوکشان / رنگشان

کاربرد ترکیب‌ها در جمله نیز با همراهی دانش‌آموزان بیان و نوشته می‌شود.
رنگ آن‌ها زیبا است. / بدن‌هایشان پر دارند.

ببینید، بشنوید و بگویید.

دبستانِ آن‌ها

توپِ آن‌ها

کلاسِ آن‌ها

مدیرِ آن‌ها

معلمِ آن‌ها

معلمشان

مدیرشان

کلاسشان

توپشان

دبستانشان

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱- توجه دانش‌آموزان را به تصویرها جلب نمایید.

۲- ترکیب «اسم + ضمیر شخصی آن‌ها / ضمیر شخصی پیوسته‌ی —شان» را برای هر تصویر بگویید.

۳- یکی از ترکیب‌ها را بگویید تا دانش‌آموزان نشان دهند.

۴- از هر دانش‌آموز بخواهید تا با توجه به تصویرها کلمه یا ترکیب مناسب را بگوید.

۵- در صورت توانایی دانش‌آموزان، کلمه‌ها و ترکیب‌ها را در جمله به کار ببرید.

همکار گرمی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها بعنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با توجه به تصویر جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

● ماهی‌های آن‌ها تازه هستند.

● آن‌ها ماهی‌ها تازه هستند.

● مادر غذای آن‌ها را می‌پزد.

● مادرِ غذا را آن‌ها می‌پزد.

● معلّمشان آمد.

● معلّمش آمد.

● آن‌ها نمازتان را خواندند.

● آن‌ها نمازشان را خواندند.

با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کنید.

دندان‌های آن‌ها

وسایلشان

خانه‌ی آن‌ها

لباسشان

چترشان

سبدهای آن‌ها

من ..... را اتو می‌کنم .

آن‌ها ..... را فروختند.

حسن و علی ..... را بستند.

..... سالم هستند.

..... پُر هستند.

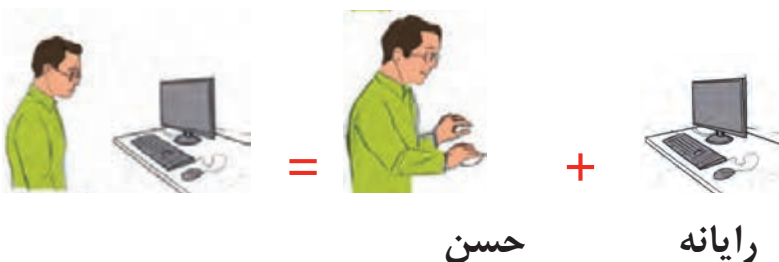
..... آتش گرفت.

مانند نمونه انجام دهید.

این رایانه‌ی حسن است.
رایانه‌ی او
رایانه‌اش

پیش‌بند

این رایانه‌ی حسن و علی است
رایانه‌ی آن‌ها
رایانه‌شان

مدال‌های

جمله‌ها را کامل کنید.

این‌ها مجید و سعید هستند.

مجید و سعید صبح زود بیدار می‌شوند.

آن‌ها ..... می‌خورند.

آن‌ها ..... را مسواک می‌زنند.

آن‌ها ..... را می‌پوشند.

آن‌ها ..... را شانه می‌کنند.

آن‌ها سوار **سرویششان** می‌شوند.

مانند نمونه کلمه‌ها را تغییر داده و بنویسید.

● دکتر آپولش را زد. دکتر **آپول** او را زد.

● بچه‌ات گریه می‌کند. .... گریه می‌کند.

● ..... خوشمزه است. عسلشان خوشمزه است.

● نقاشی شما زیبا است. شما ..... را رنگ کردید.

● این تاکسی ام است. این ..... است.

● نگهبان، در ..... را قفل می‌کند. نگهبان، در خانه‌ی آن‌ها را قفل کرد.

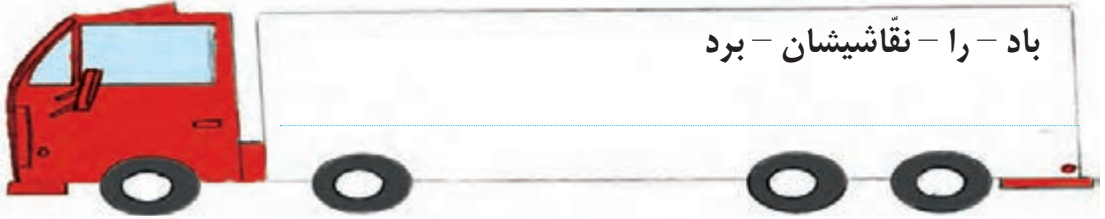
● گرگ، گوسفندهای ایمان را دنبال کرد. گرگ، ..... را دنبال کرد.

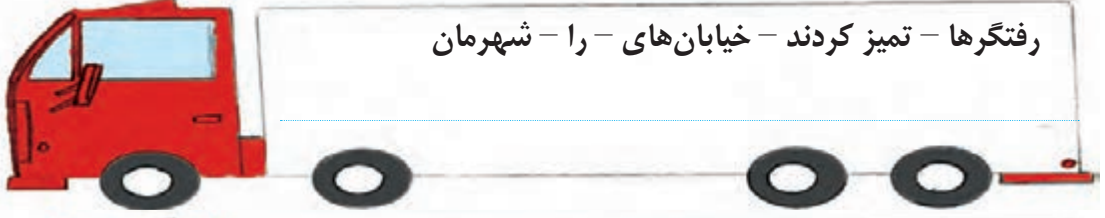
مرتب کنید.

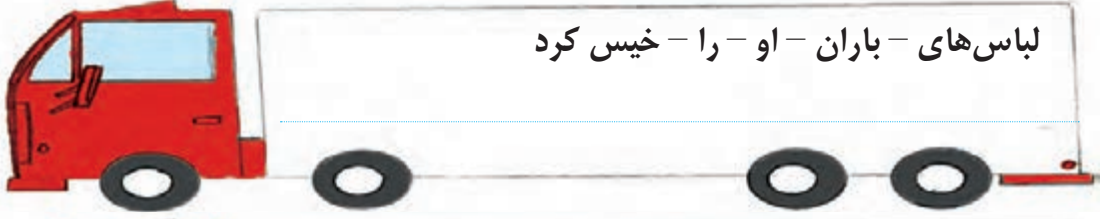
باد - را - نقاشیشان - برد

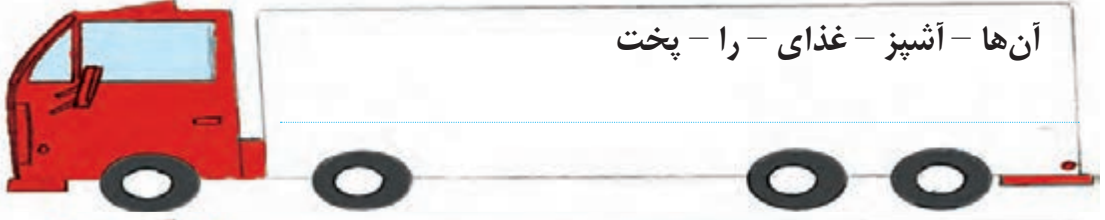
رفتگرها - تمیز کردند - خیابانهای - را - شهرمان

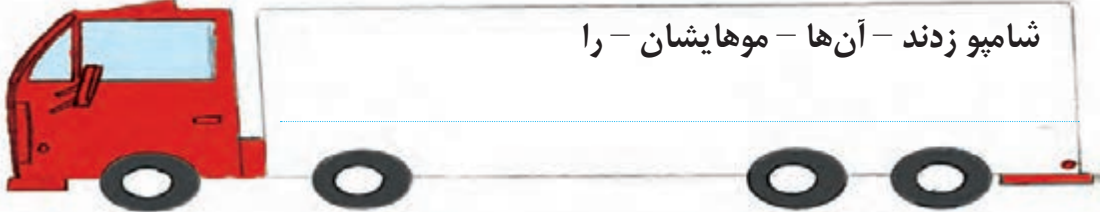
لباسهای - باران - او - را - خیس کرد

آنها - آشپز - غذای - را - پخت

شامپو زدند - آنها - موهایشان - را

والدین گرامی؛ در حال تماشای فیلم با فرزند خود جمله‌هایی با استفاده از ضمیر شخصی جدا و پیوسته سوم شخص جمع بیان نمایید.
مانند: مردان وسایلشان را بردند. گل‌های آنها رشد کردند.

فعل‌های بود، بودم و...

/ شد، شدم و ...

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد فعل‌های "بود، ... / شد، ..." ، آنها را در جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم از تصویرهایی که تغییر از یک وضعیت یا حالت به وضعیت یا حالت دیگر را نشان می‌دهد، استفاده می‌کند. آنها را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد از هر دانش‌آموز می‌خواهد یکی از این تغییر وضعیت یا حالت‌ها را نمایش دهد. معلم جمله‌هایی با تأکید بر کاربرد فعل‌های "**بود و شد**" بیان می‌کند، مانند:

تابلو کثیف **بود**. / تابلو تمیز **شد**.

او خواب **بود**. / او بیدار **شد**.

علی بیمار **بود**. / علی خوب **شد**.

سپس با راهنمایی معلم دانش‌آموزان در تعامل با هم و انجام دادن فعالیت‌های مشابه، جمله‌های مورد نظر را بازگو می‌کنند. در مرحله‌ی بعد کاربرد این فعل‌ها با نهادهای مختلف و ضمیرها تکرار و تمرین می‌شود.

من خواب **بودم**. / من بیدار **شدم**.

تو بیمار **بودی**. / تو خوب **شدی**.

بینید، بشنوید و بگویید.

بود / شد
بودند / شدند

الف:

ب:

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش آموزان را به تصاویر جلب کنید.
  ۲. جمله ی مربوط به هر تصویر را بگویید.
  ۳. به مفهوم و کاربرد فعل های هر جمله (بود، شد و ...) تأکید کنید.
  ۴. جمله ای بگویید تا هر دانش آموز تصویر مربوط به آن را نشان دهد.
  ۵. از هر دانش آموز بخواهید جمله ای برای هر تصویر بگوید.
- جمله ها: الف: غنچه بود. گل شد، آن ها کوچک بودند. / آن ها بزرگ شدند، مادر بزرگ خواب بود. مادر بزرگ بیدار شد، ماشین خراب بود. / ماشین درست شد.
- ب: بچه ها تعطیل شدند. / حسن برنده شد. / مهدی و کوروش سوار شدند. / مهدی و کوروش پیاده شدند.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله ها توسط دانش آموزان از درک جمله ها توسط آن ها مطمئن شوید. پیشنهاد می شود رونویسی جمله ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

با توجه به تصویر، جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

ما خوش حال بودند.

ما خوش حال شدیم.

آن‌ها ساکت بودید.

آن‌ها ساکت بودند.

شما گرم شدید.

شما گرم بودید.

ماهیگیرها سوار بود.

ماهیگیرها سوار شدند.

من با حجاب شدم.

من با حجاب شد.

با توجه به تصویر و با استفاده از کلمه‌های داده شده جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

بودند (۲)

شدند (۲)

شد (۲)

بود (۲)

آسمان ابری

آسمان آفتابی

سیب‌ها خراب

سیب‌ها سالم

در بسته

در باز

ماشین‌ها نزدیک

ماشین‌ها دور

با انتخاب کلمه‌ی مناسب، هر داستان را کامل کنید.

داستان ۱

جوجه‌ها در لانه ..... (شدند - بودند)

جوجه‌ها دانه خوردند.

جوجه‌ها مرغ ..... (شدند - بودند)

داستان ۲

آن گوساله ..... (بود - شد)

گوساله شیر و علف خورد.

گوساله، گاو ..... (شد - بود)

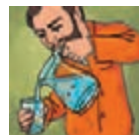

داستان ۳

لیوان خالی ..... (شد - بود)

بابا آب ریخت.

لیوان پر ..... (شد - بود)

با توجه به تصویر، جمله‌ها را کامل کنید.

او غذا خورد.

..... سیر .

مرد تصادف کرد.

..... مرد زخمی .

هوا گرم است.

..... یخ .

بچه‌ها حمام کردند.

..... بچه‌ها تمیز .

زنگ مدرسه خورد.

..... بچه‌ها .

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

بود

نهال

شد

دارد

کاشتن گل

..... دختر نهال کاشت. نهال کوچک ..... او به .....

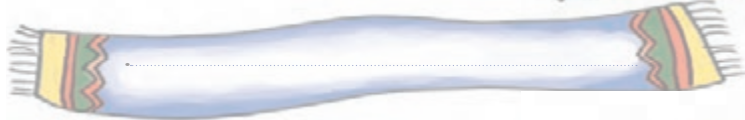
..... آب داد. نهال درخت ..... آن درخت زیبا .....

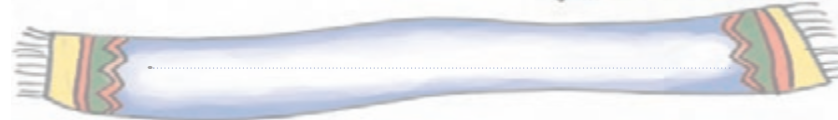
کلمه‌های درهم ریخته زیر را مرتب کنید و جمله بنویسید.

رشته   نبود   آتش   شور

آتوبوس   مسافران   شدند   پیاده

شد   صدای   اذان   بلند

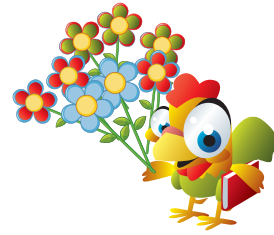

شاگردان   شدند   باسواد

مانند نمونه انجام دهید.

من خوشحال شدم.

من ناراحت بودم.

تو.....

تو.....

او.....

او.....

ما.....

ما.....

شما.....

شما.....

آنها.....

آنها.....

والدین گرامی؛ از موقعیتهای تعاملی که در منزل با فرزندتان دارید استفاده نمایید و جمله‌هایی با کلمه‌های بود و شد را به کار ببرید.
مانند: نمک غذا زیاد بود. غذا شور شد.

حرف اضافه‌ی "با"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «با» آن را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

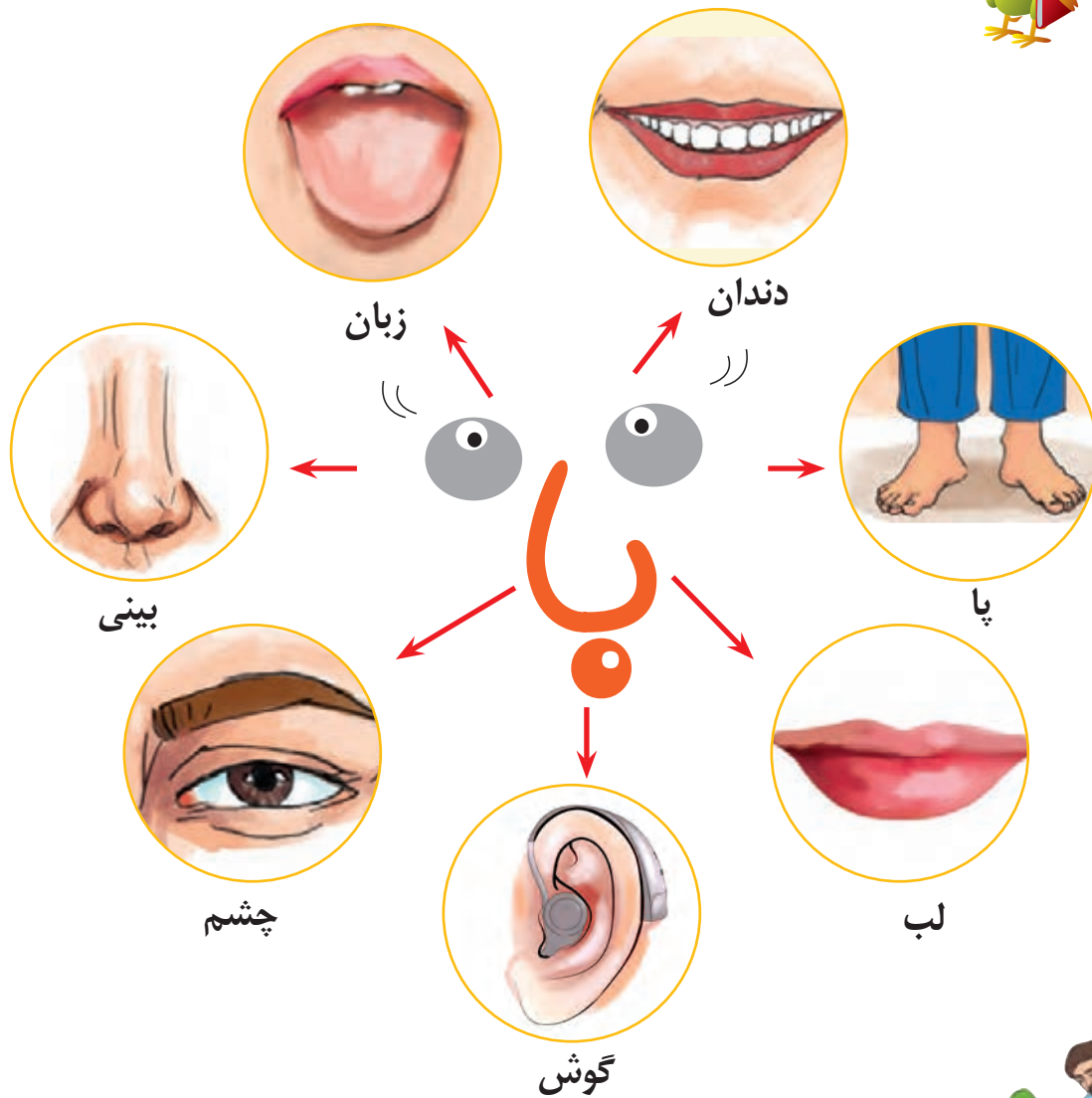
بازی کنید و بیاموزید

معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد هر کدام شغلی را انتخاب کنند و آن را نمایش دهند. بر روی استفاده از وسایل مربوط به هر شغل تأکید شود. معلم در تعامل با دانش‌آموزان با پرسش و پاسخ بر مفهوم و کاربرد کلمه‌ی «با» تأکید می‌کند. شکل نوشتاری حرف «با» همزمان نشان داده می‌شود. سپس معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد تا متناسب با هر شغل، وسایل و فعالیت مربوط به آن جمله را با کاربرد «با» بیان کنند، مانند:

خیاط با چی (چه چیزی) لباس می‌دوزد؟ با سوزن و نخ / خیاط با سوزن و نخ لباس می‌دوزد.

بینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش آموزان را به تصویرها و اعضای بدنشان جلب کنید.
- ۲- با دست حرف «با» را نشان دهید و با حرکت دست به سمت یکی از اعضای بدن ترکیب «با» + اسم عضو بدن؛ با پا / با دندان / با چشم و ... را بگویید.
- ۳- در مورد اینکه با هر کدام از این اعضا چه کاری انجام می‌دهید با دانش آموزان صحبت کنید و جمله‌ای بیان نمایید: مانند «ما با چشم می‌بینیم».
- ۴- دانش آموزان را راهنمایی نمایید تا مانند شما ترکیب (حرف «با» + «اسم») سپس جمله‌ای مرتبط و مناسب بگویند.
- ۵- در تعامل با دانش آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند: «با چه چیزی می‌بینیم؟» و آن‌ها را راهنمایی کنید تا با حرکت دست از حرف «با» به عضو مربوطه پاسخ دهند: با چشم / با چشم می‌بینیم.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها بعنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با رهبر ← مردم با رهبر دیدار کردند.

با دوستانمان ← ما با دوستانمان بادبادک ساختیم.

با پدر و مادرشان ← شما با پدر و مادرشان شام خوردید.

با خواهرت ← تو با خواهرت سبد پیروز را بردیدی.

با قطار ← آن‌ها با قطار مسافرت رفتند.

با اسبم ← من با اسبم آمدم.

با لیوان ← او با لیوان آب میوه خورد.

با

با توجه به تصویر جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

● فاطمه آب و صابون دست‌هایش را می‌شوید.

● فاطمه با آب و صابون دست‌هایش را می‌شوید.

● فاطمه با چای، قند خورد.

● فاطمه چای قند با خورد.

● آن‌ها با سرویس رفتند.

● آن‌ها و سرویس رفتند.

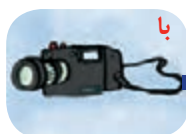

● فاطمه با معلّم حرف زد.

● فاطمه با دوستش حرف زد.

مانند نمونه، تصویرها و جمله‌های مربوط به هم را وصل کنید و کامل نمایید.

با

با

با

با

با

با

نقاش با آبرنگ تابلو می‌کشد.

عکاس ..... عکس گرفت.

علی ..... شربت را هم زد.

مادر ..... و ..... آتش می‌پزد.

آنها ..... دست و صورتشان را خشک کردند.

خیاط ..... و ..... لباس می‌دوزد.

کلمه‌ی مناسب هر جمله را انتخاب کنید و بنویسید.

پیامبر (ص) ..... خدا حرف می‌زد.

نانوا ..... خمیر نان می‌پزد.

من ..... قاشق غذا می‌خورم.

من کفش ..... جوراب پوشیدم.

کبوتر ..... بال‌هایش پرواز می‌کند.

گاو ..... بز شاخ دارند.

تو ..... دوستت ظرف‌ها را شستید.

با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، جمله بنویسید.

با توپ

با ارّه

با آب

با قلم‌مو

با تور

با توپ و
طناب

مانند نمونه بنویسید.

ما با مداد مشق نوشتیم...

با مداد...

.....

با ناخن گیر

.....

با

.....

با

.....

.....

.....

.....

.....

.....

والدین گرامی؛ در تعامل با فرزندان و هنگام استفاده از وسایل و چیزهای مختلف، جمله‌هایی با استفاده از حرف اضافه "با" به کار ببرید. مانند: با دست کثیف غذا نمی‌خوریم. بینات را با دستمال بگیر.

پرسش بنویسید.

پرسش: رضا با چه چیزی .....

پاسخ: رضا با خط کش خط راست را کشید.

پرسش: نوزاد .....

پاسخ: نوزاد با شیشه شیر می خورد.

پرسش: .....

پاسخ: مادر و مادر بزرگ با کاموا لباس می بافند.

پرسش: .....

پاسخ: حسن با علی کشتی گرفت.

با توجه به تصویر و پاسخ داده شده، پرسش بنویسید.

پرسش: ..... با چه کسی .....

پاسخ: امین با زهرا آدم برفی می سازد.

پرسش: .....

پاسخ: رفتگر با حسین حرف زد.

پرسش: .....

پاسخ: محسن با امین شطرنج بازی می کند.

پرسش: .....

پاسخ: بچه ها با پدر و مادرشان غذا می خورند.

با توجه به تصویر و پرسش‌های داده شده، پاسخ‌ها را کامل کنید.

پاسخ:

پرسش:

■ رفتگر با چه چیزی برگ‌ها را جمع کرد؟ رفتگر ..... برگ‌ها را جمع کرد.

■ علی با چه کسی ماشین را هل داد؟ علی ..... ماشین را هل دادند.

■ زهرا با چه کسی بلیط می‌خرد؟ زهرا ..... .

■ بچه‌ها با چه کسی خدا حافظی کردند؟ ..... با عمویشان .

■ پلیس با چه کسانی حرف می‌زند؟ ..... .

با توجه به تصویرها، جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

A cartoon illustration of a young girl with dark hair, wearing a light blue hijab, a pink long-sleeved tunic, blue trousers, and red sneakers. She is standing and looking towards a large blue circle. Inside the circle, three white birds are flying. The Persian text 'درس سیزدهم' is written inside the circle, with 'درس' in blue and 'سیزدهم' in yellow.

درس سیزدهم

حرف اضافهی "در"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «در» آن را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم با نمایش فیلم از مکان‌های مختلف که انسان، حیوان و ... در آن‌ها دیده می‌شود، جمله‌هایی با تأکید بر کاربرد کلمه‌ی «در» بیان می‌کند و همزمان حرف «در» را به دانش‌آموزان نشان می‌دهد. معلم در تعامل با دانش‌آموزان و پرسش و پاسخ مناسب، آن‌ها را نیز به بیان جمله‌های مشابه هدایت می‌کند، مانند:

در مزرعه / کشاورز **در** مزرعه کار می‌کند.

در آب / ماهی **در** آب زندگی می‌کند.

در گلدان / گل **در** گلدان است.

بینید، بشنوید و بگویید.

تابستان

کتابخانه

زنگ تفریح

جنگل

اول فرودین

لانه

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به تصویرها و حرف "در" میان آن‌ها جلب کنید.

۲. با دست حرف "در" را نشان دهید و با حرکت دست به سمت یکی از تصویرها ترکیب در + اسم را بگویید، مانند در کتابخانه/در زنگ تفریح/در لانه/در تابستان/و...

۳. از هر دانش‌آموز بخواهید تا مانند شما عمل کند، سپس او را راهنمایی کنید تا جمله‌ای با یکی از ترکیب‌ها بگوید، مانند:

مدرسه در تابستان تعطیل است./ جوجه در لانه است./ و.....

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

در کلاس — معلم در کلاس ایستاد.

در مسجد — ما در مسجد نماز می‌خوانیم.

در گلدان — تو در گلدان گل کاشتی.

در اول مهر — مدرسه‌ها در اول مهر باز می‌شوند.

در کشو — قاشق‌ها و چنگال‌ها در کشو هستند.

در دفتر — من در دفتر، نقاشی کشیدم.

در دریا — ماهی‌ها در دریا هستند.

در

تصویر مناسب هر جمله را انتخاب کرده و علامت بزنید.

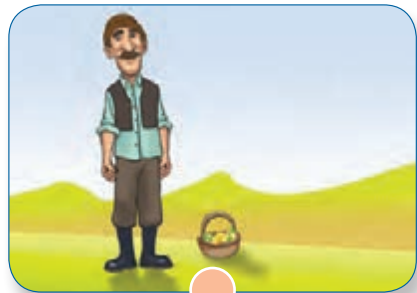
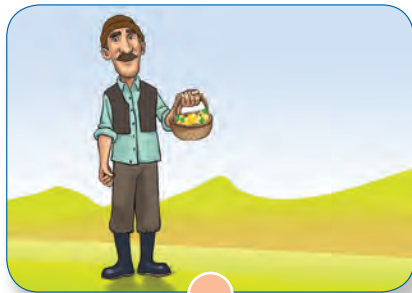
کشتی در دریا است.

امام در ۱۲ بهمن آمد.

مرد سبد در دست دارد.

آن‌ها در مسجد نماز می‌خوانند.

با استفاده از کلمه‌های داده شده، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

- ☐ در کمد
- ☐ در خیابان
- ☐ در دریا

ماشین سفید ..... حرکت می‌کند.

- ☐ در نوروز
- ☐ در جالباسی
- ☐ در مغازه

شما ..... تعطیل هستید.

- ☐ در آسمان
- ☐ در عصر
- ☐ در یخچال

میوه‌های تازه ..... بودند.

- ☐ در روز
- ☐ در کمد
- ☐ در درخت

آن‌ها لباس‌هایشان را ..... گذاشتند.

- ☐ در اصفهان
- ☐ در شیراز
- ☐ در قم

آرامگاه حضرت معصومه (س) ..... قرار دارد.

به تصویرها نگاه کنید و با استفاده از کلمه‌های داده شده، داستان را کامل نمایید.

در دشت

در دست

در خانه

در آسمان

مورچه ..... بود. ابرهای زیادی ..... بودند.

مورچه چتر ..... گرفت .

مورچه خیس نشد. او ..... روی صندلی نشست.

والدین گرامی؛ هنگام استفاده از وسایل مختلف، حرف اضافه‌ی «در» را در تعاملات خود استفاده نمایید.
مانند: شما در پارک تاب بازی کردید. کاسه در کابینت است.

با توجه به تصویر، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

مامان ..... آشپزخانه است.

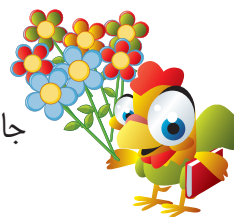
بابا ..... نان دارد.

نازی ..... چای می‌ریزد.

حسین میوه‌ها را ..... می‌گذارد.

والدین گرمی؛ با استفاده از رخدادهای گوناگون در تعاملات خود با فرزندتان، جمله‌هایی با استفاده از حرف اضافه " در " به کار ببرید؛ مانند: در روز جمعه خانه‌ی مادربزرگ بودیم. در تولّد ۷ سالگی من ... شما در ساعت ...

جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید و به تصویر مناسبش وصل نمایید.

● آن‌ها ..... راه می‌روند.

● اسب‌ها ..... زندگی می‌کنند.

● ستاره‌ها ..... هستند.

● یخچال ..... است.

● پرنده‌ها ..... پرواز می‌کنند.

جمله بنویسید.

در باغ وحش:

در پارک:

در پایان غذا:

در سطل:

آفرین

کلمه ی پرسشی "کجا"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد کلمه ی پرسشی "کجا"، پرسش و پاسخ مناسب را بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم با همکاری کمک مربی و دانش‌آموزان نمایش یک کودک که وسایل خود را نمی‌داند کجا گذاشته است و می‌خواهد به مدرسه برود، را اجرا می‌کند. در تعاملات پیش آمده درباره‌ی جای هر کدام از وسایل سؤال می‌شود و پاسخ مناسب داده می‌شود، مانند:

مامان جورابم **کجا** است (**کجاست**)؟

معلم کلمه‌ی پرسشی "**کجا**" را همزمان نشان می‌دهد و بر بیان آن تأکید می‌نماید. در آخر نمایش کودک به این نتیجه می‌رسد که اگر می‌خواهد به موقع به مدرسه برسد باید وسایلش را از شب قبل مرتب کند.

در هنگام تدریس هم معنایی "**کو**" که گاهی در محاورات به جای "**کجا**" به کار می‌رود به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود، مانند:

مامان، جورابم **کو**؟

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش‌آموزان را به نماد کلمه‌ی پرسشی "کجا (کو)" جلب کنید.
۲. توجه دانش‌آموزان را به چیزهایی که در تصویر نشان داده شده جلب کنید و نام ببرید.
۳. پرسش "اسم + کو / اسم + کجا است؟" را با نشان دادن نماد کلمه‌ی پرسشی در میان صفحه مطرح کنید، مانند شیر کو؟ / شیر کجاست؟
۴. دانش‌آموزان را راهنمایی کنید که مورد سؤال شده را با دست نشان دهند.
۵. هر دانش‌آموز را راهنمایی کنید که در تعامل با سایرین سؤال بپرسد و پاسخ بگیرد.
۶. به تناوب جمله‌ی پرسشی "اسم + کو؟" و "اسم + کجا است؟" در پرسش و پاسخ استفاده کنید و به هم معنایی آن‌ها در این موقعیت اشاره کنید.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها بعنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

کجا است ← کجاست؟

پرسش: این جا کجاست؟

پاسخ: خانه‌ی خدا

پرسش: این جا کجاست؟

پاسخ: مشهد

پرسش: این جا کجاست؟

پاسخ: آشپزخانه

پرسش: دانش‌آموزان در کجا درس می‌خوانند؟

پاسخ: در مدرسه

پرسش: آمبولانس بیمار را کجا برد؟

پاسخ: بیمارستان.

پرسش: حیوانات در کجا هستند؟

پاسخ: در باغ وحش

تصویر مناسب هر پرسش را علامت بزنید.

اتوبوس در کجا می ایستد؟

کارگران در کجا کار می کنند؟

حرم امام حسین (ع) در کجا است؟

سگ در کجا خوابید؟

با توجه به هر تصویر، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کنید و بنویسید.

موز کجا است؟ خارج سبد
سیب کجا است؟ داخل سبد

خارج

داخل

گره کجا است؟ بالای .....
سگ کجا است؟ ..... درخت

پایین

بالا

توپ کجا است؟ ..... میز
مداد کجا است؟ ..... میز

زیر

رو

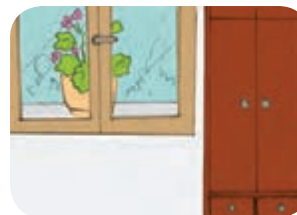

عابر کجا ایستاد؟ ..... ماشین
موتور کجا ایستاد؟ .....

عقب

جلو

کمد کجا است؟ .....
گلدان کجا است؟ .....

پشت

کنار

با توجه به تصویر، پاسخ مناسب هر پرسش را به آن وصل کنید.

● گلدان روی میز است.

● مادر کجاست؟

● خروس در پشت پنجره آواز می خواند.

● ساعت کجاست؟

● سطل زباله کنار در است.

● سطل زباله کجاست؟

● بابا در اتاق روزنامه می خواند.

● خروس در کجا آواز می خواند؟

● ساعت بالای تلویزیون است.

● بابا در کجا روزنامه می خواند؟

● مادر بیرون خانه است.

● گلدان کجا است ؟

با توجه به تصویر و پرسش داده شده ، پاسخ مناسب بنویسید.

پرسش: ماهی فروش ها ماهی ها را در کجا می فروشند؟

پاسخ: ماهی فروش ها ..... بازار .....

پرسش: خط کش کجاست؟

پاسخ: .....

پرسش: این جا کجاست؟

پاسخ: .....

پرسش: پدر گل را در کجا می گذارد .

پاسخ: .....

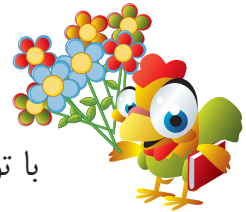
والدین گرامی؛ در بازی **بگرد و پیداکن** تعدادی وسیله در جاهای مختلف

بگذارید و به نوبت با فرزند خود درباره جای وسایل با استفاده از کلمه های

پرسشی " کو / کجا " پرسش و پاسخ انجام دهید.

مانند: مداد خواهرت کو (کجاست) ؟ سیب کجا بود ؟

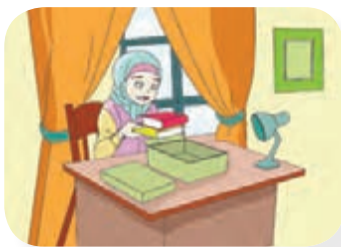

با توجه به تصویر و جمله داده شده، پرسش بنویسید.

پرسش: .....

پاسخ: محمد در مسجد قرآن می خواند.

پرسش: .....

پاسخ: نازنین کتابها را در جعبه می گذارد.

پرسش: .....

پاسخ: آنها در صف ایستاده اند.

پرسش: .....

پاسخ: حیوانات در باغ وحش هستند.

پرسش: .....

پاسخ: گربه زیر ماشین است.

با توجه به تصویرها، پرسش‌ها و پاسخ‌ها را کامل کنید.

پرسش: چه کسی بیدار شد؟
پاسخ: ..... بیدار شد.

پرسش: چه کسی خواب بود؟
پاسخ: مادر بزرگ خواب بود.

پرسش: کجا هستند؟
پاسخ: جوجه‌ها ..... .

پرسش: جوجه‌ها ..... بودند؟
پاسخ: جوجه‌ها داخل لانه ..... .

پرسش: ..... شدند؟
پاسخ: ..... آموزگار ..... .

پرسش: چه کسانی دانش‌آموز ..... ؟
پاسخ: سارا و ساناز ..... بودند.

پرسش: چه چیزی پر شد؟
پاسخ: ..... .

پرسش: ..... ؟
پاسخ: لیوان خالی بود.

درس پانزدهم

حرف اضافہ "بہ"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «به»، آن را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم نقاب‌هایی با صورت حیوانات و تصاویری از غذای مربوط به آن‌ها را تهیه می‌کند. دانش‌آموزان به دو گروه تقسیم می‌شوند. از گروهی خواسته می‌شود تا نقاب‌ها را به صورت بزنند و گروه دیگر در حالی که غذای آن‌ها را به دست گرفته‌اند با راهنمایی معلم، غذا را به سمت حیوان‌ها می‌برند. معلم جمله‌ای با تأکید بر کاربرد حرف اضافه «به» بیان می‌کند.

سپس معلم از هر دانش‌آموز می‌خواهد مانند او جمله‌ای در ارتباط با غذا دادن به حیوان‌ها بگوید، مانند:

علی به گوسفند علف داد.

محمد به جوجه دانه می‌دهد.

حسن به شیر گوشت داد.

بینید، بشنوید و بگویید.

مسجد

جوجه

آشپزخانه

درخت

ایستگاه اتوبوس

فروشنده

آموزگار

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. توجه دانش آموزان را به تصویرها و حرف "به" در میان آنها جلب کنید.

۲. با دست حرف "به" را نشان دهید و با حرکت دست به سمت یکی از تصویرها ترکیب به + اسم: به مسجد / به آموزگار / به جوجه / و .... را بگویید.

۳. از هر دانش آموز بخواهید مانند شما عمل کند و ترکیب "به" با یکی از کلمه‌ها را بگوید سپس او را راهنمایی کنید که جمله‌ای را با ترکیب مربوطه بیان نماید.

۴. در تعامل با دانش آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند: اتوبوس به کجا می‌رود؟/ مادر به کجا رفت؟/ مرد به چه کسی پول داد؟/ و ... و آنها را راهنمایی کنید تا با حرکت دست از حرف "به" استفاده کرده و به تصویر مربوطه اشاره کنند. مادر به آشپزخانه رفت. / و ...

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله ها توسط دانش آموزان از درک جمله ها توسط آن ها مطمئن شوید. پیشنهاد می شود رونویسی جمله ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

به گل ← باغبان به گل آب داد.

به مشهد ← آن ها به مشهد رفتند.

به ایستگاه ← قطار به ایستگاه رسید.

به بچه ← مادر به بچه غذا داد.

به پدر و مادر ← ما به پدر و مادر احترام می گذاریم.

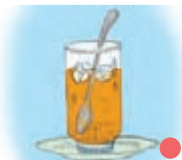
به بز ← زهرا و زهره به بز علف دادند.

به

مانند نمونه انجام دهید.

به

چتر بده.

به

پنیر بده.

را به کتابخانه ببر.

به

نخ بده.

را به بازار برسان.

به

شربت بده.

را به چراگاه ببر.

را به ایستگاه برسان.

با توجه به تصویر، جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

● پرستار به دست علی آمپول می‌زند.

● پرستار و دست علی آمپول می‌زند.

● ساناز با شیرین تلفن کرد.

● ساناز به شیرین تلفن کرد.

● به مردم پرچم‌شان نگاه می‌کنند.

● مردم به پرچم‌شان نگاه می‌کنند.

● محمد به او کمک کرد.

● محمد او کمک به کرد.

کامل کنید.

پرنده ..... لانه برگشت.

پرنده ..... جوجه‌هایش غذا داد.

با استفاده از کلمه‌های داده شده، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

با

به

بیمارها ..... بیمارستان می‌روند.

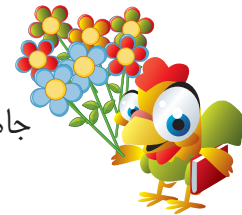
مجید ..... تراش مدادش را تراشید.

حسن و محمد ..... دوستانشان حرف می‌زنند.

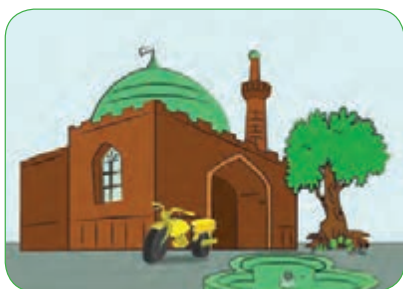
ما ..... گل آب می‌دهیم.

جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

علی با موتور به خانه می‌رود.

علی ..... به مسجد می‌رود.

علی با موتور ..... می‌رود.

علی ..... می‌رود.

والدین گرامی؛ در تعامل با فرزند خود در موقعیت‌های مختلف حرف اضافه "به" را به کار ببرید.
مانند: بازی در نقش نامه‌رسان؛ پستچی نامه را به مدرسه رساند.

جمله بنویسید.

به میمون:

به آسمان:

به دریا:

به فروشنده:

به مادر بزرگش:

به مدرسه:

مانند نمونه پاسخ هر پرسش را پیدا کنید.

۱. حضرت فاطمه (س) به فقیر کمک کرد.

حسین به چه چیزهایی آب می دهد؟ ۵

۲. ماشین به دیوار خورد.

کبوترها به کجا رفتند؟

۳. کبوترها به لانه شان رفتند.

شما به چه کسانی سلام کردید؟

۴. ما به معلم هایمان سلام کردیم.

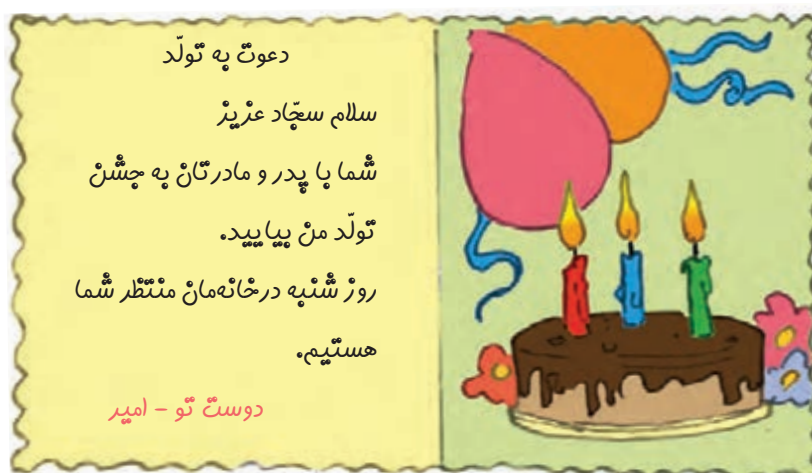
ماشین به چه چیزی خورد؟

۵. حسین به گیاهان آب می دهد.

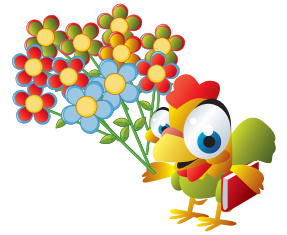
حضرت فاطمه (س) به چه کسی کمک کرد؟

کارت دعوت به تولد را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.

- ..... امیر کارت تولدش را به چه کسی داد؟
- ..... او دوستش را به کجا دعوت کرد؟
- ..... سجاد با چه کسانی به تولد می رود؟
- ..... جشن تولد در کجا است؟

کلمه‌های درهم ریخته را مرتب کنید و جمله مناسب هر تصویر را بنویسید.

* رفت - مریم - با - مادرش - درمانگاه - به.

* به - مادرش - گوش نداد - مریم - حرف.

* شد - بیمار - مریم.

* را - او - نپوشید - لباسش.

* در - حیاط - مریم - برف بازی - کرد.

* دارو - به - او - دکتر - داد.

مریم به حرف مادرش گوش نداد.

۱

۲

۳

۴

۵

حرف اضافه‌ی "از"

دانش‌آموزان با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «از» آن را در جمله بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

بازی کنید و بیاموزید

معلم تصویری که نشان‌دهنده‌ی فعالیت‌های متعدد است را به دانش‌آموزان نشان می‌دهد و جمله‌هایی با کاربرد حرف اضافه‌ی "از" به همراه شکل نوشتاری آن ارائه و بیان کند. از هر دانش‌آموز خواسته می‌شود در صورت امکان فعالیت نشان داده شده در تصویر را نمایش دهد و جمله‌ی مربوط را بیان نماید، مانند:

پسر از خیابان عبور کرد. / من از خیابان عبور کردم.

خانم از مغازه میوه خرید. / من از مغازه میوه خریدم.

بینید، بشنوید و بگویید.

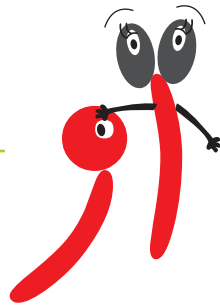
رعد و برق

باغچه بان

آرد

کتابخانه

آشپزخانه

ساعت ۷

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش آموزان را به تصویرها و حرف "از" در میان آن‌ها جلب کنید.
- ۲- با دست حرف "از" را نشان دهید و با حرکت دست به سمت یکی از تصویرها ترکیب "از" + اسم را بگویید: مانند: از رعد و برق / از آرد / از آشپزخانه / از کتابخانه / و .....
- ۳- از هر دانش آموز بخواهید تا مانند شما عمل کند، سپس او را راهنمایی کنید تا جمله‌ای با یکی از ترکیب‌ها بگوید، مانند: من از رعد و برق نمی‌ترسم. / نان از آرد درست می‌شود. / از ساعت ۷ در مدرسه هستیم. / الفبای گویا از آقای باغچه‌بان است. / و .....
- ۴- در تعامل با دانش آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند: مادر از کجا غذا را آورد؟ / الفبای گویا از چه کسی است؟ / نان از چه چیزی درست می‌شود؟ / و .... سپس آن‌ها را راهنمایی کنید تا با حرکت دست از حرف "از" به سمت تصویر مربوطه، اشاره کنند. از آشپزخانه / مادر از آشپزخانه غذا را آورد. / و ...

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان از درک جمله‌ها توسط آن‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

با صدای بلند بخوانید.

از مکه ← پدر بزرگ از مکه آمد.

از صدای گرگ‌ها ← گوسفندها از صدای گرگ‌ها ترسیدند.

از چوب ← میز از چوب درست می‌شود.

از اتاق ← من از اتاق صدایی شنیدم.

از فردوسی ← کتاب شاهنامه از فردوسی است.

از آسمان ← برف از آسمان بارید.

از پله‌ها ← هندوانه از پله‌ها افتاد.

از

با توجه به تصویر، جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

● دایی کوه از پایین آمد.

● دایی از کوه پایین آمد.

● باران از آسمان بارید.

● باران با آسمان بارید.

● علی و خانواده‌اش و خیابان عبور می‌کنند.

● علی و خانواده‌اش از خیابان عبور می‌کنند.

● از سارا اتاق بیرون می‌رود.

● سارا از اتاق بیرون می‌رود.

والدین گرمی؛ در جمله‌های روزمره‌ی خود، هنگام سوال و جواب با فرزندان، از حرف اضافه‌ی "از" استفاده نمایید.
مانند: از یخچال نان بیاور. این کتاب را از کی (چه کسی) گرفتی؟

وصل کنید.

● مریم از مغازه میوه می‌خرد.

● حسین و زهرا از پدر و مادرشان خدا حافظی کردند.

● محسن از درخت بالا می‌رود.

● علی از خیابان عبور می‌کند.

● آقای حسینی از سعید تشکر کرد.

● مینا از برادرش مراقبت می‌کند.

جمله‌ها را کامل کنید.

مسافر ..... پیاده شد.

آن‌ها ..... ماست درست می‌کنند.

محسن ..... درس می‌خواند.

شما ..... کفش خریدید.

ماهیگیرها ..... ماهی گرفتند.

جوجه ..... بیرون آمد.

داستان را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ مناسب دهید.

خرید کتاب

سعیده از خانه به کتاب فروشی رفت. سعیده از فروشنده کتاب آشپزی خرید. او به فروشنده پول داد. سعیده از مغازه به خانه برگشت.

سعیده از کجا به کتاب فروشی رفت؟ سعیده از خانه به کتاب فروشی رفت.

سعیده از چه کسی کتاب خرید؟ سعیده .....

سعیده به چه کسی پول داد؟ .....

سعیده از کجا به خانه برگشت؟ .....

با توجّه به تصویرها به پرسش‌ها، پاسخ مناسب دهید.

کشاورز پنبه را از کجا به کجا می‌برد؟

کشاورز پنبه را از مزرعه به کارخانه می‌برد.

کارگر پارچه را از کجا به کجا می‌برد؟

..... از کارخانه به .....

مادر پارچه را از چه کسی به چه کسی داد؟

..... از پارچه فروش به .....

خیّاط از چه چیزی لباس دوخت؟

.....

با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، جمله‌ها را کامل کنید.

خورشید **به** دریا تابید. آب دریا بخار شد.

از بخار آب ..... آسمان ابر درست شد.

قطره‌ها ..... ابر ..... زمین باریدند.

گل‌ها ..... درختان رشد کردند.

همکار گرامی؛ از دانش‌آموزان بخواهید تصویرها را از صفحه‌ی ۲۰۳ قیچی کنند و در جای مناسب در این صفحه بچسبانند سپس جمله‌ها را کامل کنند.

تصویرها را بچسبانید و جمله‌ها را کامل کنید.

مادر بزرگ با ..... نان می‌پزد.

پدر ..... تراکتور ..... را شخم می‌زند.

مادر ..... گاو، شیر ..... .

زهرا ..... گوسفند، علف ..... .

و ..... دانه می‌خورند.

سگ ..... خوابید.

فَعَالِيَّتْ هَاي تَكْمِيلِي

گم شد. (من مداد - مداد من)

پنجره‌ی شکست. (اتاق شما - شما اتاق)

در آتش سوخت. (گندم‌های آن‌ها / آن‌ها گندم‌ها)

کفّاش را واکس زد. (ما کفش‌های / کفش‌های ما)

در مشهد زندگی می‌کنند. (تو خانواده / خانواده‌ی تو)

را دزد برد. (کیف او / او کیف)

با توجّه به تصویر، پاسخی مناسب برای هر پرسش بنویسید.

مروارید در کجا است؟

.....

ماهی‌های کوچک در کجا شنا می‌کنند؟

.....

خرچنگ و ماهی‌ها در کجا هستند؟

.....

با انتخاب کلمه‌ی مناسب هر جمله را کامل کنید.

تو مسواک می‌زنی.

..... تمیز هستند.

شما سوار کاری می‌کنید.

..... خوب می‌دوند.

من راننده‌ی تاکسی هستم.

این ..... است.

سارا و آزاده دانش آموز هستند.

..... بزرگ است.

ما نقاشی کردیم.

..... زیبا شد.

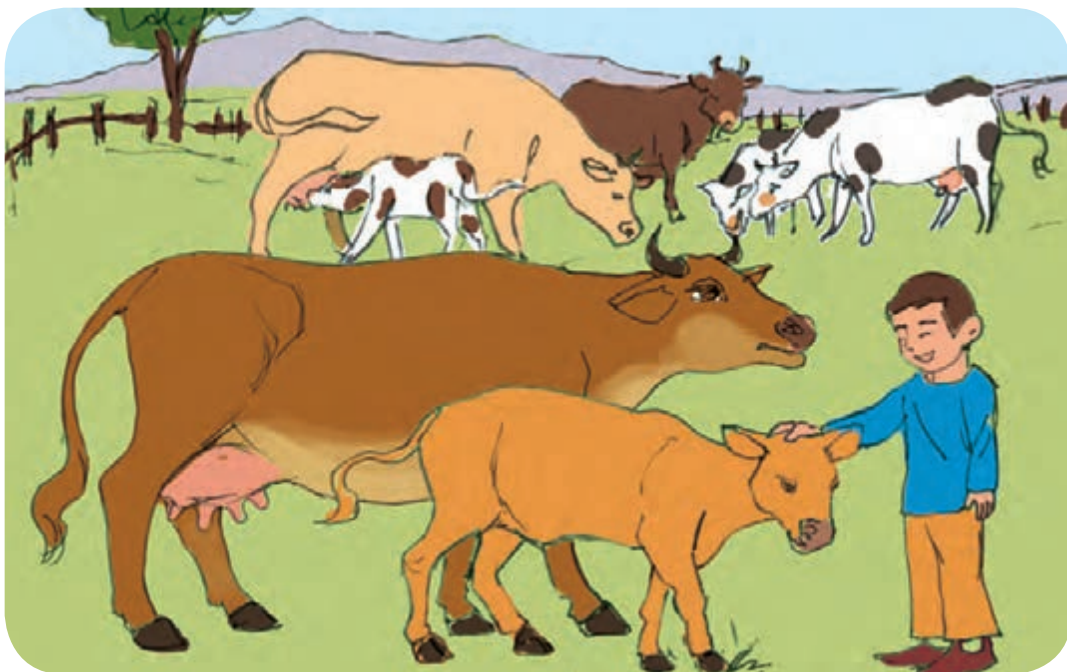
بابا تصادف کرد.

..... خراب شد.

با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده داستان را کامل کنید.

گاوهای مزرعه‌ی ما

ما ..... مزرعه یک گاو داریم. .... خانم حنا است.

..... سه ساله است. .... یک گوساله دارد.

گوساله‌ی من کوچک ..... . او شیر خورد.

گوساله‌ام بزرگ ..... .

..... گوساله‌ها را با مادرشان ..... دشت می‌برد.

به تصویرها نگاه کنید و جمله‌ها را کامل کنید.

قطار ..... است.

قطار کنار کمد است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

قطار ..... است.

به ناخدا کمک کنید به گنجش برسد.

شروع	ابرها در کجا هستند؟	چه کسانی به بیمار کمک می کنند؟	تو کجا نماز می خوانی؟
این چه چیزی است؟	آتش نشان چه چیزی را خاموش می کند؟	آنها چه چیزی می خورند؟	چراغ راهنما را در کجا می بینی؟
چه چیزی شکست؟			
نام بینی فیل چه چیزی است؟		ما با چه چیزهایی دندانهایمان را تمیز می کنیم؟	اسبابی فروش شما از کجا اسباب بازی می خرید؟

قانون بازی:

- ♦ شما به یک تاس و مهره به تعداد بازیکنان نیاز دارید.
- ♦ با آوردن شماره ۶ شما وارد بازی می شوید.
- ♦ با پاسخ صحیح اجازه ی ادامه بازی را دارید.
- ♦ با پاسخ نادرست یک دور از بازی محروم می شوید.
- ♦ اگر مهره شما وارد خانه ی بدون پرسش شود باید ۲ خانه به عقب برگردید.

پایان

درست یا نادرست بودن هر جمله را مشخص کنید.

سگ در لانه اش خوابید.

گربه به درخت بالا می رود.

حرم امام رضا با مشهد است.

من به کبوتر زخمی کمک کردم.

ما از قطار به اصفهان رفتیم.

ساناز از خواب بیدار شد.

شما با بچه شان بازی می کنید.

مانند نمونه رنگ کنید.

پرستار داروهایشان را داد.

امام هایمان راستگو بودند.

بچه هایشان دعوا کردند.

سمعک شما روی گوش هایتان است.

پدر لامپ اتاق هایتان را خاموش کرد.

پرستار داروهای آنها را داد.

پیامبر حرف های آنها را شنید.

پدر لامپ اتاق های شما را خاموش کرد.

امام های ما راستگو بودند.

بچه های آنها دعوا کردند.

سمعکتان روی گوش هایتان است.

پیامبر حرف هایشان را شنید.

مانند نمونه انجام دهید.

..... پرنده جوجه

.....

.....

پرنده لانه دارد.

لانه‌ی پرنده

لانه‌اش

..... پرنده‌ها

.....

.....

پرنده‌ها لانه دارند.

لانه‌ی پرنده‌ها

لانه‌شان

داستان "حسن و علی" را بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ مناسب دهید.

آن‌ها رفتند.

حسن و علی لباس پوشیدند.

آن‌ها نان و غذایشان را خوردند.

حسن و علی نان خریدند.

حسن و علی خوابیدند.

آن‌ها تلویزیون نگاه کردند.

پاسخ

پرسش

■ حسن و علی چه چیزی پوشیدند؟

■ آن‌ها چه چیزی خریدند؟

■ آن‌ها چه چیزهایی را خوردند؟

■ حسن و علی چه چیزی نگاه کردند؟

با توجه به تصویرها به پرسش‌ها پاسخ دهید.

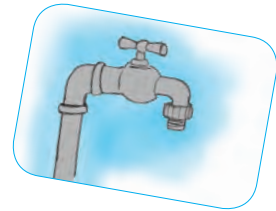
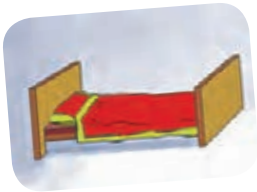
چه چیزی زمین را روشن می‌کند؟
خورشید

در روز ۱۲ بهمن چه کسی به ایران آمد؟

تو چه چیزی می‌خوری؟

چه کسی موی تو را کوتاه می‌کند؟

تو کجا می‌خوابی؟

تو با چه چیزی دستت را می‌شویی؟

تو کتاب را در کجا می‌گذاری؟

پاسخ‌ها را بنویسید.

۱. اسم مدرسه‌ی شما چه چیزی است؟
۲. چه کسی به شما درس می‌دهد؟
۳. شما کجا بازی می‌کنید؟
۴. شما چه چیزی در کیف دارید؟
۵. شما با چه چیزی به مدرسه می‌آیید؟

۱. اسم مدرسه‌ی ما ..... است.

۲. ....

۳. ....

۴. ....

۵. ....

مانند نمونه بنویسید.

پرندۀ غذای جوجه‌اش را آورد.

پرندۀ غذای جوجه‌اش را می‌آورد.

محمد آواز خواند.

محمد آواز.....

سارا کلاهش را روی سرش گذاشت.

سارا کلاهش را روی سرش.....

آموزگار از احمد سؤال پرسید.

.....

پرندۀ خیسی از سرما لرزید.

.....

با کلمه‌های پرشی جاهای خالی را کامل کنید.

بابا به ..... پول می‌دهد؟

بابا به رانندۀ پول می‌دهد.

معلم ..... درس می‌دهد؟

معلم ریاضی، فارسی و علوم درس می‌دهد.

پرستارها از ..... ؟

پرستارها از بیمارها مراقبت می‌کنند.

او در ..... کار می‌کند؟

او در سینما کار می‌کند.

با کلمه‌ها و پاسخ‌های داده شده، پرسش‌ها را کامل و در جاهای خالی بنویسید.

شما ..... را خاموش کردید؟	کجا	کجا	آنها ..... را درست می‌کنند؟
سگ ..... است؟	چه کسی	چه کسانی	خدا ..... را دوست دارد؟
گل می‌فروشد؟	چه چیزی	چه چیزهایی	خواهرت کلیدها را ..... گذاشت؟

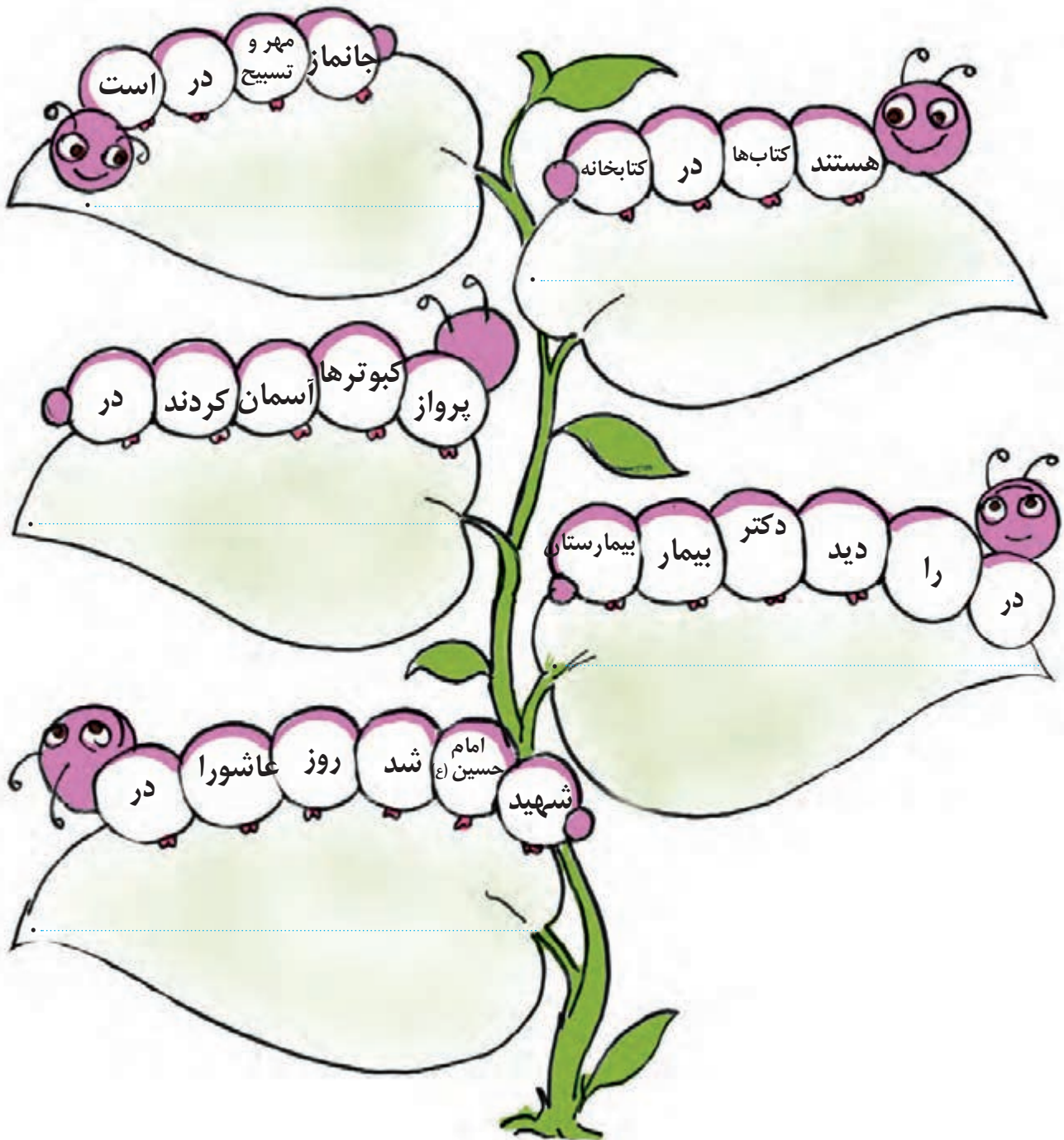

پرسش: .....؟ پاسخ: خواهرت کلیدها را روی میز گذاشت.	پرسش: .....؟ پاسخ: سگ داخل لانه‌اش است.
پرسش: .....؟ پاسخ: آنها ظرف‌های سفالی را درست می‌کنند.	پرسش: .....؟ پاسخ: گل فروش گل می‌فروشد.
پرسش: .....؟ پاسخ: خدا انسان‌های خوب را دوست دارد.	پرسش: .....؟ پاسخ: شما آتش را خاموش کردید.

مرتب کنید و بنویسید.

به تصویرها نگاه کنید و پرسش بنویسید.

چه چیزی؟

؟

چه کسی؟

؟

چه کسانی؟

؟

کجا؟

؟

چه کسی؟

؟

چه چیزهایی؟

؟

جمله بنویسید.

تصاویر مربوط به تمرین صفحه‌ی ۱۸۶.

